

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

KÜLTÜR SANAT BASİMEVİ İSTANBUL YABANCILAR İÇİN
TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARININ (B1-B2) KÜLTÜR
AKTARIMI AÇISINDAN İNCELENMESİ

ONUR ÇOBAN

İzmir
2024

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

KÜLTÜR SANAT BASİMEVİ İSTANBUL YABANCILAR İÇİN
TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARININ (B1-B2) KÜLTÜR
AKTARIMI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Onur ÇOBAN

DANIŞMAN
Doç. Dr Mehmet AKKAYA

İzmir

2024

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Kültür Sanat Basımevi İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarının (B1-B2) Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi” adlı çalışmanın içerdiği fikri izinsiz başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında ve bölümlerinin yazımında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, ayrıca bu çalışmanın Dokuz Eylül Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla tarandığını ve *intihal içermediğini* beyan ederim. Herhangi bir zamanda aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonuca razı olduğumu bildiririm.

26/01/2024

Onur ÇOBAN

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Tarih: 30/01/2024

Tez Başlığı: Kültür Sanat Basımevi İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarının (B1-B2)

Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam **82** sayfalık kısmına ilişkin, **30/01/2024** tarihinde **tez danışmanım tarafından** Dokuz Eylül Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nın sağladığı İntihal Tespit Programından (Turnitin-Tez İntihal Analiz Programı) aşağıda belirtilen **filtreleme tiplerinden biri** (uygun olanı işaretleyiniz) uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin **benzerlik oranı % 29** dur.

- <http://www.kutuphane.deu.edu.tr/tr/turnitin-tez-intihal-analiz-programi/> adresindeki Tez İntihal Analiz Programı

Kullanım Kılavuzunu okudum ☒

Filtreleme Tipi 1(Maksimum %15) ☐

Filtreleme Tipi 2(Maksimum %30) ☒

☐ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç, ☐ Kaynakça hariç, ☐ Alıntılar dâhil, ☐ Altı (6) kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç.	☒ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç, ☒ Kaynakça dâhil, ☒ Alıntılar dâhil.
EK 1- İntihal Tespit Programı Raporu İLK SAYFA Çıktısı. ☒ EK 2- İntihal Tespit Programı Raporu (Tümü) Cd İçinde. ☐	

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esasları'nı inceledim ve yukarıda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Adı Soyadı : Onur ÇOBAN
Öğrenci No :
Anabilim Dalı :Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Programı :Türkçe Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı
Statusü : Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐

ÖĞRENCİ

DANIŞMAN

Onur ÇOBAN

Doç.Dr. Mehmet AKKAYA

30/01/2024

30/01/2024

Açıklamalar

1: Bu formu teslim etmeden önce sizden istenen bilgileri uygun kutucuğu () işaretleyerek doldurunuz.

Kullanıcı şifre vb. konusunda sorun yaşanması durumunda Üniversitemiz Merkez Kütüphanesinde bulunan Turnitin yetkilisine başvurunuz.

2: Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu" formu tezin ciltlenmiş ve elektronik nüshalarının içerisinde ekler kısmında yer alır.

3: Tez savunmasında düzeltme alınması durumunda bu form güncellenerek yeniden hazırlanır.

4: Turnitin-Tez İntihal Analiz Programına yükleme yapılırken Dosya Başlığı (document title) olarak **tez başlığının tamamı**, Yazar Adı (author's first name) olarak **öğrencinin adı**, Yazar Soyadı (author's last name) olarak **öğrencinin soyadı** bilgisini yazınız.

TEŞEKKÜR

Hayat merdivenlerini çıkarken bazı katlarda soluklanıyor insan; öyle bir soluk alıyor ki o katlarda, ciğerlerine hayat doluyor.

Benim ciğerlerime hayat dolduran kıymetli aile efradım; babam Habip ÇOBAN, annem Ümmühan ÇOBAN, ablam Derya ÇOBAN, hayat yoldaşım Gizem KÜÇÜKTEPE'ye

Üniversite öğrenimim boyunca bir annenin, bir babanın evladına verdiği şefkati, güveni benden esirgemeyen ve tecrübelerini aktararak beni ben yapan en büyük destekçilerim kıymetli hocam Prof.Dr. Nevin AKKAYA'ya ve rehberliğiyle çalışmalarına yol gösteren danışmanım Doç.Dr.Mehmet AKKAYA'ya teşekkür ediyorum.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	vii
ABSTRACT	ix
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.1. Amaç ve Önem	2
1.2. Problem Cümlesi / Alt Problem Cümleleri.....	3
1.3. Sınırlılıklar (Opsiyonel).....	3
1.4. Tanımlar.....	3
BÖLÜM II	5
KURAMSAL ÇERÇEVE / KAVRAMSAL ÇERÇEVE / İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	5
2.1. Dil.....	5
2.2. Kültür	6
2.4 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi.....	8
2.5 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Meselesi.....	10
2.7. İlgili Yayın ve Araştırmalar	13
BÖLÜM III.....	17
YÖNTEM.....	17
3.1. Araştırmanın Modeli / Deseni	17
3.2. Evren / Örneklem / Çalışma Grubu / Katılımcılar	17
3.3. Veri Toplama Süreci ve Araçları	17
3.4. Verilerin Analizi.....	17
3.5. Araştırmanın Geçerliği ve Güvenirliği.....	18
BÖLÜM IV	19

BULGULAR	19
BÖLÜM V	52
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	52
5.1. Tartışma.....	52
5.2. Sonuç ve Öneriler.....	53
KAYNAKÇA	62
ELEKTRONİK KAYNAKLAR	66
EKLER	67
EK 1.	67

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. <i>Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Sosyokültürel Bilgi Başlığında Yer Alan Yedi Esasın Dağılımı.....</i>	13
Tablo 2. <i>Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 1.Ünite Okuma Metinlerinde (B1) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı</i>	40
Tablo 3. <i>Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 2.Ünite Okuma Metinlerinde (B1) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı</i>	41
Tablo 4. <i>Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 3.Ünite Okuma Metinlerinde (B1) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı</i>	42
Tablo 5. <i>Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 4.Ünite Okuma Metinlerinde (B1) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı</i>	43
Tablo 6. <i>Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 5.Ünite Okuma Metinlerinde (B1) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı</i>	44
Tablo 7. <i>Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 6.Ünite Okuma Metinlerinde (B1) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı</i>	45
Tablo 8. <i>Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 1.Ünite Okuma Metinlerinde (B2) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı</i>	46

Tablo 9. <i>Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 2.Ünite Okuma Metinlerinde (B2) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı</i>	47
Tablo 10. <i>Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 3.Ünite Okuma Metinlerinde (B2) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı</i>	48
Tablo 11. <i>Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 4.Ünite Okuma metinlerinde (B2) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı</i>	49
Tablo 12. <i>Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 5.Ünite Okuma Metinlerinde (B2) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı</i>	50
Tablo 13. <i>Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 6.Ünite Okuma Metinlerinde (B2) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı</i>	51
Tablo 14. <i>Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi Genel Kültür Bilgisi Ve Sosyokültürel Bilgi Kapsamındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak B1 ve B2 Kitabında Verilen Kodların Sayısal Dağılım Tablosu</i>	56

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. <i>Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi Genel Kültür Bilgisi Ve Sosyokültürel Bilgi Kapsamındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak B1 Kitabında Verilen Kodların Dağılımı</i>	57
Şekil 2. <i>Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi Genel Kültür Bilgisi Ve Sosyokültürel Bilgi Kapsamındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak B2 Kitabında Verilen Kodların Dağılımı</i>	58
Şekil 3. <i>Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi Genel Kültür Bilgisi Ve Sosyokültürel Bilgi Kapsamındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak B1 B2 Kitaplarında Verilen Kodların Dağılımı</i>	59
Şekil 4. <i>Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi Genel Kültür Bilgisi Ve Sosyokültürel Bilgi Kapsamındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak B1 B2 Kitaplarında Verilen Kodların Dağılımı</i>	60

ÖZET

KÜLTÜR SANAT BASİMEVİ İSTANBUL YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARININ (B1-B2) KÜLTÜR AKTARIMI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Ulaşım ve ağ bağlantı imkanlarının bu denli yaygınlaştığı bir dönemde bir başka deyişle küreselleşen dünya düzleminde kıta coğrafyalarındaki bireyler bu meselenin sonucu olarak birbirlerine daha fazla yaklaşmışlar ve bireylerin yalnızca ana diline sahip olarak yaşamasının birçok alanda mümkün olmayacağı kanısını ortaya çıkarmışlardır. Bu düşünce insanın doğasının bir gereği olarak iletişim kurma isteğini doğurmuş ve bireyler iletişim kurmak için yollar aramaya başlamışlardır.

Bu ilke doğrultusunda bireyler çeşitli amaçlarla bir hedef dili seçerek o dili öğrenme/edinme gayreti içerisinde olmuşlardır. Bu gayret, yeni bir meselenin ortaya çıkmasına ortam sağlamış ve ikinci dil öğrenimi/edinimi meselesi gün yüzüne çıkmıştır. Dünyada yaygın olarak öğrenilmek/edinilmek istenilen hedef dillerden biri de kalabalık nüfusu, dünya üzerindeki nüfuzu, iş olanakları, turistik amaçlar gibi nedenlerle Türkçedir.

Bu çalışmada esas; yabancılara Türkçe öğretimi konusunda hedef dil olan Türkçenin aktarımında, dil ile kültürün birbirlerini besleyen iki kavram olduğu metodolojisinden yola çıkarak hedef dil Türkçenin hedef kültür Türk kültüründen yabancılara Türkçe öğretimi yaparken en önemli materyal olarak görülen ders kitaplarındaki okuma metinlerinde kültür aktarımının Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni genel kültür bilgisi ve sosyokültürel bilgi kıstasları kapsamında Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitapları (B1-B2) kültür aktarımı konusunda hangi kültürel unsurlara yer verildiğini tespit etmek, kültürel unsurların dağılımının nasıl olduğu sorusuna cevap aramak ve konuyla ilgili bütüncül bir bakış açısı sunmaktır.

Çalışmanın evrenini yabancılara Türkçe öğretimi alanında kullanılan ders kitapları, örneklemine ise Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitapları (B1-B2) oluşturmaktadır.

Bu doğrultuda belirlenen kitaplar doküman analizi yöntemi kullanılarak incelenmiştir.

Alan yazın taramasında konuyla ilintili altı başlık detaylı bir biçimde ele alınmıştır. Bu başlıklar: “Dil, Kültür, Dil ve Kültür İlişkisi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Meselesi, Avrupa Dilleri Ortak Çerçevesi Genel Kültür Bilgisi Tanımlaması ve Sosyokültürel Bilgi” başlıklarından oluşmuştur.

Çalışmada, Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası  ğrenciler İçin Türkçe Ders Kitaplarının (B1-B2); okuma metnindeki kültür aktarımı açısından Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni genel kültür bilgisi ve sosyokültürel bilgi başlığında bulunan, yedi kıstasa göre incelenmesi yapılan verilerin tasnifli hali tablo ve grafikler ile de işlenmiştir.

Tartışma ve sonuç bölümünün sonrasında, alanın gelişimine katkı sunmak açısından önerilere de yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dil, Kültür, Yabancı dil olarak Türkçe  ğretimi.

ABSTRACT

EXAMINATION OF KULTUR SANAT BASIMEVI ISTANBUL TURKISH TEACHING TEXTBOOKS FOR FOREIGNERS (B1-B2) IN TERMS OF CULTURAL TRANSFER

In a period when transportation and networking opportunities have become so widespread, in other words, in the globalized world, individuals in continental geographies have come closer to each other as a result of this issue and have come to the conclusion that it is not possible for individuals to live only in their mother tongue in many areas.

This idea has led to the desire to communicate as a requirement of human nature and individuals have started to look for ways to communicate.

In line with this motto, individuals have chosen a target language for various purposes and have endeavored to learn/acquire that language. This endeavor has led to the emergence of a new issue and the issue of second language learning/acquisition has come to light. One of the target languages that is widely desired to be learned/acquired in the world is Turkish for reasons such as its large population, its influence in the world, job opportunities, touristic purposes.

In this study, based on the methodology that a language and culture are two concepts that feed each other in the transfer of Turkish, which is the target language in teaching Turkish to foreigners, from the target language Turkish and the target culture Turkish culture, to determine which cultural elements are included in the cultural transfer in the reading texts in the textbooks, which are seen as the most important material in teaching Turkish to foreigners from Turkish culture, within the scope of the European Common Application Text for Languages general cultural knowledge and sociocultural knowledge criteria in Kültür Sanat Publishing House Yeni İstanbul Turkish Textbooks for International Students (B1-B2), The aim of the study is to seek answers to the question of how the distribution is and to present a holistic view on the subject.

The study population consists of the textbooks used in the field of teaching Turkish to foreigners and the sample consists of Kültür Sanat Publishing House Yeni İstanbul Turkish Textbooks for International Students (B1-B2).

The books identified in this direction were analyzed using the document analysis method.

In the literature review, six topics related to the subject were discussed in detail. These titles are: Language, Culture, Language and Culture Relationship, Teaching Turkish as a Foreign Language, The Issue of Culture Transfer in Teaching Turkish as a Foreign Language, Common European Framework of Reference for Languages General Cultural Knowledge Definition and Sociocultural Knowledge.

In the study, the data analyzed in terms of culture transfer in the reading texts of Kültür Sanat Publishing House Yeni İstanbul Turkish Textbooks for International Students (B1-B2) according to the seven criteria in the Common European Framework of Reference for Languages general cultural knowledge and sociocultural knowledge.

The classified version is also processed with tables and graphs.

Following the discussion and conclusion section, suggestions for the development of the field are also included.

Keywords: Language, Culture, Teaching Turkish as a foreign language

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Dil, basit tanımıyla kişilerarası iletişimi sağlayan sistemli bir yapıdır. Kişiler bu sistemli yapı aracılığıyla ihtiyaçlarını, isteklerini, duygulanımlarını karşılarındaki kişiye/kişilere ulaştırırlar.

Şahin (2014)'e göre dil;

İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan temel kurucu öğedir. İnsan öncelikle kendi dilinin içine doğar ve böylece kendi varlık alanını oluşturur. Dil, kişinin varlık alanının ses, yazı ve beden diline dönüşmüş halidir. Her millet ve onu oluşturan bireyler, kendi dil evreninde kimlik kazanır. Bu açıdan dil, maziden gelen kıymetlerin, zihniyet ve psikolojinin, fert ve cemiyetin bir ifadesidir.

Kültür ise nesilden nesile aktarılan, geçmişten günümüze başkalaşarak devam eden; bir toplumun dilini, örfünü, adetini, inançlarını vb. içinde barındıran, toplumun kimliğini belirleyen ve bir toplumu diğerinden ayıran yegane mirastır.

Böylece dil ile kültür birbirlerini besleyen ve destekleyen iki kardeştir de denilebilir.

Milletlerin kültürlerini ve ana dillerini insan vücuduyla benzeşim kurarak açıklamak istersek, milletlerin kültürleri, o ulusların kalbidir; atımını sağlayan en güzide taşıyıcı damar da şüphesiz ana dilidir, diyebiliriz.

Şahısların annelerinden, ebeveynlerinden, sosyal çevrelerinden informal olarak edindiği ilk dil kavramına “ana dili” denilmektedir. Ana diline sahip bir birey başka kültür evrenlerini öğrenmek maksatlı seçimlerde bulunduğu karşımıza çıkacak olan kavram “hedef dil” kavramıdır.

Hedef dil (erek dil, target language) dil öğretiminde, bireyin öğrendiği dil olup ana diline karşıt olarak kullanılmaktadır.(Richards ve Schmidt, 2002, s.539)

Türkçe haricinde bir başka ana diline sahip bireylerin Türkçeyi hedef dil olarak seçmelerinden dolayı karşımıza yabancılara Türkçe öğretimi süreci çıkmaktadır. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında kültür varlığının aktarılması; hedef dili öğrenme hazzı ve zihinde yapılandırma sürecinin gerçekleştirilmesi hususlarına katkısı sebebiyle, öğrenme öğretme sürecinin şüphesiz en kritik noktasında bulunmaktadır. Bu doğrultuda giderek bu tez çalışmasında, Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı konusu tercih edilmiştir. Kaynak kitap olarak da, Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitapları (B1-B2) incelenmiştir.

Bu tez çalışmasında ele alınan ders kitaplarında yer alan kültürel ögeler, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni “genel kültür bilgisi” ve “sosyokültürel bilgi” başlıklarına dayalı olarak yedi kültür ögesine göre belirlenip tasnif edilecek ve incelenecektir. İncelemeler sonucunda bulunan kültürel ögeler tablo ve grafikler aracılığıyla işlenecektir. Düzeylere(B1-B2) göre toplam kaç kültür ögesinin bulunduğu, sayısal olarak en az ve en çok işlenen kültür ögeleri belirtilecektir. Eksik kalan noktalar değerlendirilecek, eksiklerin giderilmesine yönelik olarak çeşitli öneriler sunulacaktır.

1.1. Amaç ve Önem

Bu çalışmanın amacı, yabancı uyruklu kişilere Türkçe öğretimi yapmak amacıyla kullanılan ders kitaplarından olan Kültür Sanat Yayınevi basımlı “Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitapları(B1-B2)”ndaki kültür aktarımı olgusunu, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde bulunan genel kültür bilgisi ve sosyokültürel bilgi başlığında yer alan yedi kültür esasına dayalı şekilde ele alarak B1 ve B2 kitaplarındaki okuma metinlerinde hangi kültürel unsurlara yer verildiğini tespit etmektir.

Bu çalışmayla, daha önce farklı yayınevlerine ait aynı ve farklı seviyelerde yapılmış olan Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde genel kültür bilgisi ve sosyokültürel bilgi başlığında bulunan yedi kültür esasına bakılarak tespit edilen kültür aktarımı çalışmalarına yeni bir çalışma ekleyerek; mevcuttaki çalışmalarda değinilmemiş kısımlara da değinerek konu alanının kapsamını genişletmek, yayınevleri ve yöntem kaynaklı olarak çalışmaların benzeştikleri ve farklılaştıkları yönleri incelemek isteyen araştırmacıların araştırma konularına yeni bir kaynak oluşturmak ve kültür aktarımı meselesinde esas alınan kitapta, kültür aktarımı konusunda eksik görülen noktaların saptanıp, bu konuda öneriler sunarak alanın gelişimine katkı sunmak hedeflenmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçeye olan ilgi gün geçtikçe artmaktadır ve Türkiye’deki yabancı öğrenci sayısı çoğalmaktadır. Bununla birlikte yabancı dil olarak Türkçenin öğretimiyle ilgili kaynakların da zamanla çoğaldığı gözlenmektedir. Bu da dil öğretimiyle ilgili farklı görüşleri ve sorunları beraberinde getirmektedir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür aktarımının rolü de bu anlamda önem taşımaktadır. İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitapları(B1-B2)”ndaki kültür aktarımı olgusunun nasıl ele alındığını incelemek, eksik yönlerini saptamak ve önerilerde bulunmak bu çalışmanın diğer çalışmalardan farkını, önemini ortaya koymaktadır.

1.2. Problem Cümlesi / Alt Problem Cümleleri

1. Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki okuma metinlerinde (B1-B2), Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Genel kültür bilgisi ve sosyokültürel bilgi başlığında bulunan yedi kültür esasına bakılarak hangi kültürel unsurlara yer verilmiştir?

1.a. Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki okuma metinlerinde (B1-B2), Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Genel kültür bilgisi ve sosyokültürel bilgi başlığında bulunan yedi kültür esasına uygun olarak en fazla değinilen kültürel başlık hangisidir?

1.b. Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki okuma metinlerinde (B1-B2), Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Genel kültür bilgisi ve sosyokültürel bilgi başlığında bulunan yedi kültür esasına uygun olarak en az değinilen kültürel başlık hangisidir?

1.3. Sınırlılıklar (Opsiyonel)

Bu çalışma, Yabancılar Türkçe öğretimi yapmak amacıyla çeşitli kurum ve kuruluşlarca hazırlanmış ders kitapları arasından seçilmiş olan Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe (B1-B2) ders kitapları kültür aktarımı konusu ile sınırlıdır.

1.4. Tanımlar

Dil(language): Yapılandırılmış iletişimden oluşan insan iletişim sistemi seslerin (veya yazılı temsillerinin) daha büyük birimler halinde düzenlenmesidir, ör. biçimler, kelimeler, cümleler, ifadeler.

Ortak kullanımda, insan olmayan iletişim sistemlerine de atıfta bulunabilir arıların "dili", yunusların "dili" gibi. herhangi bir özel insan iletişim sistemi için örneğin, Fransız dili, Hintçe dili. Bazen bir dil belirli bir ülkedeki çoğu insan tarafından konuşulur, örneğin Japonca Japonya'da, ancak bazen bir dil nüfusun yalnızca bir kısmı tarafından konuşulur. Bir ülkenin, örneğin Hindistan'da Tamilce, Kanada'da Fransızca.

Diller genellikle bir bölümden tam olarak aynı şekilde konuşulmaz bir ülkeden diğerine. Bir dilin konuşma biçimindeki farklılıklar bölgesel ve sosyal çeşitlilik açısından farklı insanlar tanımlanmaktadır. (Richards ve Schmidt, 2002, s.311-312).

Ana dili (mother tongue, first language): Bir kişinin erken dil gelişimini kavramsallaştırmak için oluşturulmuş; kişinin ilk dilinin normal olarak evde bakım veren kişi(ler) tarafından evde konuşulan dil olacağı, bu kişinin de annesi olacağı, bununla birlikte

bu öğrenmenin de, açık bir öğretimden ziyade özümseme yoluyla doğal bir edinim süreci olacağı varsayımlarına dayanan tarihi bir terimdir. (Thompson, 2017, s.474).

Hedef dil(erek dil, target language): Dil öğretiminde, bireyin öğrendiği dil olup ana diline karşıt olarak kullanılmaktadır. (Richards ve Schmidt, 2002, s.539).

Çok dillilik(multilingualism): Bir kişi tarafından üç veya daha fazla dilin kullanılması veya belirli bir bölgenin sakinleri gibi bir grup konuşmacı tarafından... (Richards ve Schmidt, 2002, s.379-380).

Kültür(culture): Belirli bir ulusu veya grubu işaretleyen uygulamalar, kodlar ve değerler kümesi. ... (Richards ve Schmidt, 2002, s.151).

Kültür Aktarımı: ‘‘Bir millete ait olan tüm kültürel öğelerin gelecek kuşaklara iletilmesidir. (Melanlıoğlu, 2008).

Eğitim(education): Genel anlamda, öğretme ve öğrenmenin resmi ve gayri resmi süreçleri bir kişinin bilgi, beceri, tutum ve anlayışını geliştirmek için kullanılır, vb., belirli bir alanda belirli pratik becerileri öğretmek için kullanılan süreçleri ifade eder. (Richards ve Schmidt, 2002, s.189).

Değer:

1. Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet.
2. Üstün nitelik, meziyet, kıymet.
3. Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü.

(Türkçe Sözlük, 2020, s. 132).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE / KAVRAMSAL ÇERÇEVE / İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Dil

Bireylerin birbirleriyle irtibat kurmalarının yegane temsili dildir.

Bölükbaş ve Keskin (2010) dilin tanımı için şu ifadeleri kullanmışlardır:

Dil, en yalın biçimde insanlar arasında iletişimi sağlayan bir araç olarak tanımlanmaktadır.

İşcan (2007)'a göre ;

İnsan yaşamının vazgeçilmez bir parçası olan dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan bir araçtır. İnsanlar, duygularını, fikirlerini, sorunlarını birbirlerine aktarmak için dil denilen araca başvururlar.

Dil vasıtasıyla insanın birincil ve ikincil ihtiyaçları diğer bireylere aktarılır, sorunların çözümünde, bireylerin duygulanımlarında ifade mekanizmasını dil sağlar. Bu yönleriyle dil iletişim sürecinin başat aktörü olan bir araç olarak nitelendirilebilir.

Yolcu (2002) ise dili şu şekilde tanımlamıştır:

Dil terimi, genel anlamda kullanıldığında, kuramsal/bilgisel, duygusal ve iradeye bağlı/buyruksal içeriklerin anlamlı işaretlerle ifade edildiği veya haber verildiği bir aracı betimler.

Dil, gerek insan gerek toplum ve gerekse insan ve toplumdan ayrı düşünülemez olan bilim, sanat, teknik vb. gibi bütün alanlarla ilgili bulunan, aynı zamanda onları oluşturan bir kurumdur. (Aksan, 1987).

Dil, düşünce, duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir. (Aksan, 1987).

Aksan'ın sözlerine de dem vurarak dilin her bağlam yapısı içerisinde bulunan insandan ve toplumdan bağımsız olmayan bir olgu olduğunu, insanla ve toplumla organik bir bağının bulunduğunu söylemek mümkündür.

İnsan ve toplumun bir başka organik bağı da varoluşlarından itibaren tüm birikimlerini yansıtan kültür kavramıdır.

2.2. Kültür

Kültür kavramı üzerine birçok araştırma ve tanımlama yapılmıştır. Çok geniş bir anlam alanına sahip olan kültür, Latince işlemek, yetiştirmek, düzenlemek anlamlarına gelen “colere” fiilinden “cultura” terimi olarak türetilmiştir.

( elik, 2020, s. 2).

Gökalp’e göre kültür:

Bir milletin din , ahlaki, akli, estetik, lisani, iktisadi ve fenn  hayatlarının ahenkli bir bütünüdür. (Akt., Ali G  er, 2012)

Kavram olarak kültür insanlığın birçok bağlam ögesi içerisindeki yaşayış birikimlerini anlatan kapsam genişliği bakımından çok eski yıllardan bugünlere dayanan ve yarınlara dayanacak olan bir meseledir.

TDK (2011)’ye göre ise kültür şu iki tanımla açıklanmıştır:

1.Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin.

2.Bir topluma veya halk topluluğuna özgü düşünce ve sanat eserlerinin bütünü.

Kültür ya da uygarlık toplumun bir  yesi olarak insan türünün öğrenip edindiği bilgi, sanat, gelenek-görenek ve benzeri yetenek, beceri ve alışkanlıkları içine alan karmaşık bir bütündür.(Güvenç, 2002, s. 54).

Kültür; insanın ortaya koyduğu, içinde insanın var olduğu tüm gerçeklik demektir. Kültür deyimiyile insan dünyasını taşıyan, yani insan varlığını gördüğümüz her şey anlaşılabilir. (Uygur, 2013).

Güvenç (2002) ve Uygur (2013)’un tanımlarından da anlaşılacağı üzere kültür kavramını meydana getiren insandır. İnsanın payının olduğu her oluşum kültürün temelini doldurmaktadır.

Tural (1988)’a göre kültürün tanımı:

Tarih bakımından mevcudiyeti kesin olarak bilinen bir toplumun, sosyal etkileşim yoluyla nesilden nesile aktardığı manevi ve maddi yaşayış tarzlarının temsil ve tecelli bakımından yüksek bir seviyedeki bir bileşiği olan, sebebi ve sonucu açısından ise ferde ve topluma mensubiyet şuuru, özel bir kimlik kazandırma, bütünleşmiş kılma, yaşanan çevreyi ve şartları kendi hedefleri istikametinde değiştirme arzu ve iradesi veren, değer, norm ve sosyal kontrol unsurlarının belirlediği bir sistemdir.

Kültürü ifade etmek muhtevası gereği zordur. Kültürle alakalı bir tarîfin yalın bir tümceyle iletilmesi, tarîfin ihtiva ettiği biçimi kısıtlamaktadır. Yapılan tanımlamalar arasında bütün unsurlarını özetleyerek ihtiva eden ve yadsınamaz tek ifade "onun bir yaşam biçimi" olduğudur. (Varış, 1994).

İnsan ve toplumun gücü yaşam boyu biriktirdiklerinden vücut bulmaktadır. Bu birikim kavramı yukarıda kültür terimi ile ifade edilmiştir. Kültürün içeriğinin yaygınlaşması ve unutulmaması için kültür dil kavramından uzak düşünülemez.

2.3. Dil Ve Kültür İlişkisi

Dilin güçlü etkisi, kültür varlığının her alanında kendisini hissettirir. Toplum, din, edebiyat, tarih, bilim, eğitim gibi kültürün her alanı dilin damgasını taşır. (Bakiner-Çekin ve Çalışkan, 2020).

Her bağlamın içinde bir kültür ögesi bulunduğundan, dil kültürden ayrı düşünülemez.(Bölükbaş ve Keskin, 2010).

Tanımlamalardan yola çıkarak kültürün büyük kapsamının ifade edilmesinde dil olmazsa olmaz bir ögedir denilebilir.

Aslan'a göre:

Bir toplumun dili, o toplumda yaşayan bireylerin genel kültürünü yansıtır. Kültür bir bilgi birikimidir. Bilgi birikiminin kaynağı ise dildir. Bu yüzden dil ile kültür birbirinden ayrılmaz.(Akt., Bölükbaş ve Keskin, 2010).

Dil ve kültür kavramlarının birbirlerine bağlı hareketleri bulunmaktadır. Bu duruma uygun iki tanım şöyledir:

Dil ile kültür birbiriyle yakından ilişkili iki kavramdır. Dil kültürle yaşamaktadır, kültür de dil ile gelişmektedir ve birikmektedir. (Günay, 1995, s.9).

Jiang'a göre: "Dil beden; kültür ise kandır. Kültür olmazsa dil ölür, dil olmazsa kültür şekillenemez." (Akt., Bölükbaş ve Keskin, 2010).

Dil kavramının aynı zamanda öğrenenlerinin o dilin mensubu olduğu kültür ve düşünce biçimlerini işaret eden bir işlevi de mevcuttur.

Titiz (1998, s. 307)'e göre Bir dili öğrenmek demek o dili kullanan kültürün düşünce biçimini öğrenmek demektir.

UNESCO'nun 1982 yılında Meksika'da düzenlenen Dünya Kültür Politikaları Konferansında yayımlamış olduğu bildiride kültür şu şekilde tanımlanmıştır:

Her kültür, her insanın geleneklerinden bu yana benzersiz ve yeri doldurulamaz bir değerler bütünü temsil eder ve ifade biçimleri, dünyadaki varlığını göstermenin en etkili yoludur.

İnsanlığın varoluşsal getirilerinden olan insanın kendini değerli bir varlık noktasında görerek çeşitli yaratımlar oluşturma yetisi, çoğulcu toplumsal algının isteği doğrultusunda kültür mekanizmasına işlenmekte ve benimsenmektedir. Her toplumun bu noktada anlaşma ve anlaşılma isteği bu konunun UNESCO gibi dünyada kültür araştırmaları yapan kurumlara uzanmasının yolunu da açmıştır.

Dil ile kültür arasındaki bileşke “toplum dilbilim” bağlamında da incelenmektedir.

Dilin insanlar arasında bildirişim aracı olarak kullanılması, dilin toplumsal bir işleve sahip olduğunu ortaya koymakta ayrıca dil o toplumla onun kültürü arasında ilişki kurma rolünü üstlenmektedir. (Demirel, 2007).

Bir toplumun ortak değerleri kelimelerde sembolleşerek dil hazinesine akmaktadır. Dili oluşturan en önemli unsur kültürdür ve dil ile kültür arasında sıkı bir bağ bulunmaktadır. Bu yüzden dili zengin olan bir milletin kültürü de her zaman zengindir. Dil sosyal yapının ve kültürün aynası olarak kabul görülmektedir.

(Barın, 2004).

Kültürün taşıyıcısı dil olduğundan farklı kültür dünyalarını keşfetmek arzusunda olan bir bireyin ana dilinden hariç olarak öğrenmek istediği kültürün hemhal olduğu hedef dili öğrenmesi kaçınılmazdır. Bu bağlamda ülkemiz kültür dokusuna haiz olmak isteyen yabancı uyruklu bireylere Türk dilinin öğretimi imkanını sunmak, Türk kültür yapısını öğrenmenin ön koşuludur.

2.4 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

Bu kısımda yabancı dilin, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin gereklilik nedenleri, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi tarihi, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin temel ilkeleri, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin yabancı uyruklu bireyler için avantajları konuları ile ilgili literatür araştırması yapılmıştır.

Yabancı bir dilin bireyler tarafından öğreniliyor olması öğrenenlerin adeta bir bebek edasıyla yeni dünyevi dokulara ilk kez değmesi gibidir. Teşbihimle ifade etmek istediklerimi Tapan (1995) ise şu ifadeler ile açıklamıştır:

Yabancı dil öğrenmek bir dünyayı, yabancı bir kültürü de anlamak demektir. Yabancı olanı anlamaya, çözmeye çalışmak ise öğrenciye bilgi ve düşünce zenginliği kazandırarak onun dünyaya bakış ufkunu genişletir.(Tapan, 1995, s.156).

Diğer taraftan milletlerin ya da bireylerin iletişimi sadece kendi dilleriyle sürdürebilmeleri, günümüz şartlarında mümkün gözükmemektedir. (Melanlıoğlu, 2013, s.129).

Ulaşım, teknoloji gibi altyapısal imkanların gelişmesiyle küreselleşen dünya deseninde birbirlerine yakınlaşan kıta coğrafyalarının fertleri iletişim kaygısı taşımaya başlamışlardır. Bu kaygı da fertlere yeni diller öğrenme motivasyonu sağlamıştır.

Bu bağlamda kutsi dilimiz Türkçenin yabancılar tarafından öğrenilmesi meselesine günümüz şartlarından önce başta tarihi ekseninde bakma ihtiyacının doğacağı aşikardır kıymetimiz Türkçenin yabancılar tarafından öğrenilmesi çok eski dönemlere dayanmaktadır.

Tarihin bilinen ilk dönemlerinden beri gelişmiş, işlenmiş ve zenginleşmiş bir dil olarak karşımıza çıkan Türkçenin hem ana dili olarak hem yabancı dil olarak öğretimi konusunda yapılmış somut örnekler vardır.(Karakuş, 2006, s.12).

Karakuş (2006)'un bu cümlesinde “somut örnekler” ile ilgili kısmından yola çıkarak, konunun daha iyi aktarımı açısından bir örnek ile açıklanıp, literatür taramasında belirlenen alıntılarla kuramsal çerçeve kısmına devam edilecektir.

Araplara Türkçeyi öğretmek amacıyla yabancılar Türkçe öğretim kitabı denilebilecek bazı eserler kaleme alınmıştır. Bunun ilk örneğini de Kaşgarlı Mahmud tarafından kaleme alınan Divanü Lügati't-Türk isimli çok değerli eser oluşturmaktadır. Bu eser, bir taraftan edebiyat tarihi bakımından bir taraftan da Türkçenin yabancı olanlara öğretilmesiyle eğitim bilimlerine bakan yönü bakımından değerli bir sözlüktür. Kaşgarlı, Türk kültürüne ait değerlerle Türk dilinin varlığını Arap milletine tanıtmak ve Türkçeye dair kaleme aldığı Arapça gramer ile Arap milletine Türk dilini öğretmeyi hedeflemiştir.(Caferoğlu, 2000).

Zengin dilimiz Türkçenin öğrenilme arzusu yabancı bireylere nasıl faydalar sağladığına dair İşcan (2011) yabancı uyruklu bireyler açısından Türkçe öğreniminin faydalı yönlerini şöyle sıralamıştır:

- Türkçe bilmek iş hayatı bakımından avantaj sağlamakta, Türkiye’de iş bulmayı kolaylaştırmaktadır. Özellikle Avrupa Birliği sürecinde olan Türkiye’nin Avrupalılara hitap etmek adına aradıkları yabancı işçi açığını kapatma noktasında Türkçe bilmek oldukça önem arz eder.
- Türkçenin önemi ve geçerliliği her geçen gün artmaktadır.
- Çok dillilik çağı gerekliliğidir.
- Sondan eklemeli olması ve yazıldığı gibi okunması sebebiyle Türkçe oldukça kolay öğrenilen bir dildir. (İşcan, 2011, s.32).

Bu faydalı yönleri görerek motivasyon yüklemesine uğrayan yabancı uyruklu bireylere Türkçe öğretimi yapılırken esas aldığımız temel ilkelerden de Barın (2004) şöyle bahsetmektedir:

- Dil Öğretiminin Planlanması
- Dört Temel Becerinin Dikkate Alınması
- Basitten Karmaşığa, Somuttan Soyuta Gitme

- Verilmekte Olan Bilgi ve Örneklerin Hayata Uygunluğu
- Öğrencilerin Aktif Katılımı
- Bireysel Farklılıkların Göz Önünde Bulundurulması
- Görme ve işitmeye Dayalı Araçlardan Yararlanma
- Kullanılan Dilin Öğretilmesi
- Telâffuza Önem Verme
- Öğrencilerin Bildiği Kelimelere Dayanarak Yeni Cümleler Kurma
- Öğrencilere Öğrendiklerini Uygulama imkânının Verilmesi
- Herkese eşit Söz Hakkı Tanınması
- Öğrencinin Kendini Yazılı ve Sözlü ifade Edebilmesi (Barın, 2004,s.23-24).

2.5 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Meselesi

Bu kısımda yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımı meselesine dair literatür araştırması yapılmıştır.

Yabancı dil öğretimi ile birlikte kültürün de öğretilmesi kültürel değerlere yönelik çok yönlü öğrenmeye katkıda bulunur. Kültürel benzerliklere ya da farklılıklara göre, öğrenen kişide merak hissi artabilir ya da azalabilir. Etkili ve anlamlı bir iletişim kurabilmek amacıyla öğretim süreci boyunca kültür; konuşma, dinleme, okuma ve yazma gibi dil yeteneklerinin içerisinde yerini alır. Açık bir iletişimin özünde karşındakini anlamak vardır. Bu yüzden dili öğrenen hedef kitle ile özdeşlik kurmak gereklidir.(Sever, 2019).

Yabancı uyruklu bireylere Türkçenin aktarımı yapılırken kültür ögesi atlanmamalı, bireylerin toplumlarına özgü niteliklerine empatik düşünme yordamıyla bakılmalıdır. Süreç dört temel dil becerisi ile yürütülmeli, dil bilgisi öğretiminin ayrı bir ders olarak değil dört temel dil becerisine yayılan formatta, bütünleşik olmasına özen gösterilmelidir. Ayrıca Türk kültürel öge yapılarının içtenlikle, yabancı uyruklu bireylere kazandırılması Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin en önemli eşik taşıdır.

Yabancılarla Türkçe öğretimi, Türk kültürünün öğretilmesine hizmet etmektedir. Çünkü dil, bir kültür taşıyıcısıdır. Yabancı dil öğrenen kişi ister istemez o dilin kültürünün de içine girmektedir. Bu bağlamda dili öğretilen toplumun kültür öğelerinin öğrencilere gerekli ölçüde aktarılması ve öğretilmesi de büyük önem arz etmektedir. (Barın, 2008, s.61).

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, farklı kültür yapılarından gelen bireylerin Türk dilini idrak ve içselleştirme hususlarında kolaylık sağlaması bakımından merkezinde kültürel bir amacı barındırmaktadır.

Songül (1991)'e göre kültürel amaç mevhumu şu ilkelerden meydana gelmektedir:

- Hedef dilin konuşulduğu ülkenin coğrafi özelliklerini bilmek.

- Bu ülkelerin önemli tarihî olaylarını bilmek.
- Hedef kültürdeki mimarî, edebiyat ve diğer sanatları tanımak.
- Yemek yemek, alışveriş etmek, kişilerle tanışmak gibi günlük aktif kültürel kalıpları bilmek.
- Evlilik, eğitim, politika gibi günlük pasif kültürel kalıpları bilmek.
- Günlük olaylarda uygun hareket etmek.
- Hedef dil kültürünün yaygın mimiklerini kullanmak.
- Hedef kültür hakkındaki genellemelerin geçerliliğini değerlendirmek.
- Hedef kültürü araştırmada gerekli bilgiyi tespit etme ve düzenleme gibi becerileri geliştirmek.
- Farklı kişi ve toplumlara değer vermek.
- Hedef kültürdeki etnik grupların kültürlerini tanımak.
- Hedef dilin anadil olarak konuşulduğu bütün ülkelerin kültürlerini tanımak.

(Akt. İşçi Cenân, 2012).

Dil aktarımı kültürden bağımsız bir olgu değildir. Her dilin, bireye aktarım süreçlerinde kültürel amaçlılık yatmaktadır. Tomalin ve Stempleski (1993)'ye göre kültür öğeleri bireylere yedi amaç doğrultusunda aktarılmalıdır:

1. Öğrencilerin her insanın davranışında kültürün etkisi olduğunu anlamalarına yardımcı olmak.
2. İnsanların konuşmalarında ve davranışlarında etkisi olduğunu anlamalarına yardımcı olmak.
3. Öğrencilerin hedef kültürdeki ortak durumlarda gösterilen ortak davranışların farkına varmalarına yardımcı olmak.
4. Öğrencilerin, bazı kelime ve cümleciklerin, kültürün bir sonucu olarak, hep aynı şekilde birbiri ardına geldiğinin farkına varmalarına yardımcı olmak.
5. Öğrencilerin hedef kültürle ilgili genellemeleri objektif gözle değerlendirmelerine yardımcı olmak.
6. Öğrencilerin hedef kültürle ilgili bilgi toplama becerilerinin gelişmesine yardımcı olmak.
7. Öğrencilerin hedef kültürle ilgili merak uyandırmak ve onların o kültürdeki insanlara empati duymalarını sağlamak.

2.6. Avrupa Dilleri Ortak Çerçevesi Genel Kültür Bilgisi Tanımlaması ve Sosyokültürel Bilgi

Tezin dayandığı kültür aktarımı incelemesinde tasnif Avrupa Dilleri Ortak Çerçevesi içerisinde bulunan Sosyokültürel başlığı altındaki yedi esas üzerinden yürütüleceğinden mütevellit bu konuda da literatür taranmıştır.

Avrupa Konseyi 2001 senesinde Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metnini hazırlamıştır. Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı, Avrupa ülkelerinde dil öğretim programlarını, program yönergelerini, sınav ve ders kitapları vb. konulardaki çalışmaları yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. Yabancı dil öğrenenlerin, bu dili iletişim kurmada kullanabilmek için neleri bilmeleri ve bu dilde etkinlik kazanmak için hangi bilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı bir şekilde açıklamaktadır. Bu açıklamalar hem dillerin kurulmuş olduğu kültür bağlamını hem de yabancı dil öğrenenlerin gerçekleştireceği ilerlemenin, öğrenmenin her aşamasında ve yaşam boyu öğrenme temeliyle ölçülebilmesini sağlayan dil yeterlilik düzeylerini kapsamaktadır. (Council of Europe, 2001: 1).Genel Kültür Bilgisi Tanımlaması:

Dünya bilgisi, yabancı dil öğretiminde, hedef dile ait coğrafi, tarihi, demografik, ekolojik, ekonomik ve politik gerçek bilgi olarak tanımlanmaktadır (AOÇ,2013).

Öneriler Çerçevesini kullananlar dil öğrenenlerin dünya bilgilerinin hangilerinin varsayılması ve bu doğrultuda onlara yöneltilen beklentileri; Dil öğrenme sürecinde özellikle dilin konuşulduğu ülkeyle ilişkili hangi yeni dünya bilgisini edinmeleri gerektiğini ve bunun onlara nasıl aktarılabilceğini inceleyip belirtmelidirler. (AOÇ, 2013, s. 102).

Aktarılabilecek olan yabancı dilin yedi sosyokültürel parametresi de bu metinde yer almıştır.

1. Günlük yaşam (Yiyecek, içecek, yemek zamanları, sofrada adabı, Resmî tatiller, çalışma zamanları, Boş zaman etkinlikleri, hobiler, okuma alışkanlıkları, yaygın sporlar.)
2. Yaşam koşulları (Yaşam standartları, ev koşulları, sosyoekonomik durum)
3. Kişiler arası ilişkiler (Sınıfsal yapı ve sınıflar arası ilişkiler, Kadın – erkek ilişkileri, Aile yapıları ve ilişkileri, kuşaklar arası ilişkiler, Politik ve dinsel gruplar arası ilişkiler)
4. Değerler, inançlar ve davranışlar (Sosyal sınıf, çalışma toplulukları, gelir düzeyi, gelenekler, sanat, müzik vb.)
5. Beden dili
6. Sosyal gelenekler (Dakiklik, hediyeler, elbiseler, yasaklar, kurallar)
7. Âdet olmuş davranışlar (Dinî kurallara dayalı davranışlar, doğum, evlilik gelenekleri, festivaller, törenler, kutlamalar, danslar vb.)

(CEFR, 2001, s.102-103).

Tablo 1.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Sosyokültürel Bilgi Başlığında Yer Alan Yedi Esasın Dağılımı

1-GÜNLÜK YAŞAM
2- YAŞAM KOŞULLARI
3- KİŞİLERARASI İLİŞKİLER
4- DEĞERLER İNANÇLAR VE DAVRANIŞLAR
5- BEDEN DİLİ
6- SOSYAL GELENEKLER
7- ADET OLMUŞ DAVRANIŞLAR (TÖRENSEL DAVRANIŞLAR)

2.7. İlgili Yayın ve Araştırmalar

Bu kısımda; yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konusunda yapılan tez çalışmalarına ait literatür taranmıştır. YÖK Tez Merkezi'nin verilerine göre yüksek lisans ve doktora seviyelerinde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konulu toplam 268 tez hazırlandığı görülmüştür. Bu tezler içerisinde kültür aktarımı konusu çerçevesinde hazırlanmış olan 15 tezin bulunduğu saptanmıştır. İlgili literatür aşağıda listelenmiş, yöntemsel bağlamda yakınlığı bulunan 5 tez çalışması hakkında bilgiler verilmiştir.

- Ülker (2007) **'Hitit Ders Kitapları' Örneğinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Sürecine Çözümleyici Ve Değerlendirici Bir Bakış**
- Keskin (2010) **Yetişkinlere Yönelik Yabancı Dil Olarak Türkçe Derslerinde Yazınsal Metinlerle Kültür Aktarımı**
- İşçi (2012) **Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Yeni Hitit Ders Kitabının Dört Temel Dil Becerisi Ve Kültür Açısından İncelenmesi**

- Bayraktar (2015) **Yabancılar Türkçe Öğretiminde Faydalanan Kitapların Kültürel Unsurların Aktarımı Açısından Değerlendirilmesi**
- Doğan (2016) **Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 Seviyesi Ders Kitaplarındaki Metinlerin Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi**
- Tatan (2018) **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (A1-A2 Düzeyi)**
- Açıkgöz (2018) **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı: (A1-A2 Düzeyi)**
- Gülle (2019) **Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımının Başka Bir Boyutu:Ders Kitaplarının Cinsiyet Tercihi Açısından İncelenmesi**
- Dağdeviren (2019) **Yabancılar Türkçe Öğretiminde Efsane Türü Metinlerden Hareketle Kültür Aktarımının Değerlendirilmesi**
- Yeşilyurt (2019) **Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımında Nasreddin Hoca Fıkralarının B2 Seviyesinde Değerlendirilmesi**
- Uygun (2022) **Metropol Yayınları TÖMER Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti (A1-A2) Ders Kitabının Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Bağlamında İncelenmesi**
- Kocataş (2022) **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanmaya Yönelik Bilgisayar Destekli Kültür Aktarımı Materyal Seti Çalışması**
- Duran (2022) **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Türkçe Öğreniyorum Seti (A1-A2 Düzeyi)**
- Yılmaz (2022) **Yabancılar Kültür Aktarımı Açısından B1-B2,C1-C2 Düzeyinde İstanbul Üniversitesi Kaynaklarının Değerlendirilmesi**
- Çoban (2023) **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Setindeki Kültür Aktarımının Deyim Ve Atasözleri Açısından İncelenmesi: Türkçenin Kapıları Seti Örneği**

Yöntemsel bağlamda yakınlığı bulunan beş çalışma aşağıya listelenmiş ve çalışmaların içerikleri hakkında bilgiler verilmiştir.

- *İşci (2012) Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Yeni Hitit Ders Kitabının Dört Temel Dil Becerisi Ve Kültür Açısından İncelenmesi*

Bu çalışmada, Türkçenin Yabancı Dil olarak öğretiminde kullanılan Yeni Hitit ders kitabının (B1)dört temel dil becerisi ve kültür açısından incelendiği görülmüştür. Çalışmada metinlerin nitelik yapılarının nasıl olması gerektiğine dikkat çekilmiştir. Çalışmada ders kitabında bulunan 12 üniteden sekizinin incelendiği görülmüştür. Çalışmada Kültürel bağlamda 49 metnin incelendiği 4 metinde kültürlerarası karşılaştırma yapmaya yönelik etkinliklerin bulunduğu belirtilmiştir. Çalışmada ayrıca beceri alanlarına yönelik etkinliklerin sayıca artırılması ve kültürlerarası ilişkilendirme ve karşılaştırma hususunda içerik düzenlemesi yapılmasının gerektiğinin altı çizilmiştir.

• *Duran (2022) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Türkçe Öğreniyorum Seti (A1-A2 Düzeyi)*

Çalışmanın Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Türkçe Öğreniyorum Seti (A1 ve A2) kitabıyla yapıldığı konunun kültür aktarımı olduğu görülmektedir.

Çalışma dört ders kitabının incelemesi ile hazırlanmış olduğu görülmektedir. Çalışmada her bir kitapta altışar ünitenin incelendiği görülmektedir. Çalışmanın Okur ve Keskin (2013)'in hazırlamış olduğu “Metinlere Yansıyan Kültürel Öge ve Alt Ögeler” ölçeği ile yürütüldüğü ancak Türkçe Eğitimi bölümünde görev yapan alan uzmanı dört öğretim üyesi tarafından ölçeğin incelenen çalışmaya göre uyarlandığı tez yazarı tarafından belirtilmiştir.

Sonuç bölümünde incelenen Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Türkçe Öğreniyorum Seti'nin kültür aktarımı bağlamında yetersiz olduğunun tez yazarı tarafından bildirildiği görülmektedir. Yine incelenen kitaplarda kültür öğelerinin dağılımının dengesizliğine ve kültürlerarası karşılaştırma yapmanın olanaksızlığına dikkat çekildiği görülmektedir.

• *Yılmaz (2022) Yabancılar Kültür Aktarımı Açısından B1-B2,C1-C2 Düzeyinde İstanbul Üniversitesi Kaynaklarının Değerlendirilmesi*

Çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metinler bağlamında kültür aktarımının nasıl yapıldığının incelendiği görülmektedir. İncelemenin yapıldığı kaynakların İstanbul Üniversitesi Türkçe Öğretim seti B1, B2 ve C+ düzeyindeki kitaplar olduğu görülmektedir. Çalışmada İstanbul Üniversitesi Türkçe Öğretim seti B1, B2 ve C+ düzeyindeki kitapların kültür aktarımı noktasındaki yeterliliklerinin incelendiği görülmektedir. Çalışmanın deseninin nitel araştırma deseni olduğu görülmektedir. Çalışmada

doküman inceleme yöntemi kullanıldığı belirlenmiştir. Çalışmanın sonuç kısmının yazımının ardından öneriler kısmında beş öneriye yer verildiği görülmektedir.

• *Çoban (2023) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Setindeki Kültür Aktarımının Deyim Ve Atasözleri Açısından İncelenmesi: Türkçenin Kapıları Seti Örneği*

Araştırmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan Türkçenin Kapıları Yabancılar İçin Türkçe Öğrenme Seti'nin üç kitabının incelendiği görülmektedir.

Araştırmada okuma metinleri ve etkinliklerde atasözlerinin ve deyimlerin etkisi üzerinden kültür aktarımı konusuna bakıldığı görülmektedir. Ayrıca çalışmanın tarama modeli kullanılarak, doküman analizi ile hazırlandığı görülmektedir.

Çalışmada sonuç bölümünün yazımının ardından öneriler kısmında beş öneriye yer verildiği görülmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli / Deseni

Bu çalışma nitel bir araştırma olarak desenlenmiştir. Çalışmanın modeli doküman analizidir. Belgesel tarama olarak da bilinen doküman analizinde, var olan kayıt ve belgeler incelenerek veri elde edilmektedir. Doküman analizi, belli bir amaca dönük olarak kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerini kapsamaktadır (Karasar, 2005).

3.2. Evren / Örneklem / Çalışma Grubu / Katılımcılar

Çalışmanın evreni yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan ders kitaplarından meydana gelmektedir. Çalışma örneklemim ise yabancılara kültür aktarımı açısından incelemek amacıyla seçilen, Kültür Sanat Yayınevi'ne ait olan Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitaplarından (B1-B2) oluşmaktadır.

3.3. Veri Toplama Süreci ve Araçları

Çalışmada nitel araştırma yöntemleri veri toplama tekniklerinden doküman inceleme tekniği kullanılmıştır. Özkan(2021)'e göre Doküman inceleme yöntemi, araştırmanın veri setini oluşturan birincil veya ikincil kaynak olarak nitelendirilen çeşitli dokümanların elde edilmesi, gözden geçirilmesi, sorgulanması ve analizi olarak tanımlanabilir.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizi amacıyla betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analizde elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Bu tür analizde amaç elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır. Bu amaçla elde edilen veriler, önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden-sonuç ilişkileri irdelenir ve birtakım sonuçlara ulaşılır.

(Şimşek ve Yıldırım, 2021: 224).

Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitapları(B1-B2) kaynak kitaplar olarak değerlendirilmiştir. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde genel kültür bilgisi ve sosyokültürel bilgi başlığında yer alan Günlük Yaşam, Yaşam şartları, Kişiler arası ilişkiler, Değerler, inanışlar ve tutumlar, Beden Dili, Sosyal âdetler , Törenselle davranışlar başlıklarına uyan veriler kaynak kitaplar içerisindeki okuma metinlerinden taranmış, verilere ilişkin yukarıda belirtilen genel kültür bilgisi ve sosyokültürel

bilgide yer alan yedi başlığa uygun olarak tasniflemeler yapılarak veriler tablolar ve grafikler biçiminde işlenmiştir. Nihayetinde tablolar ve grafikler yorumlanmış, kaynaklar içerisinde Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde sosyokültürel bilgi başlığında yer alan yedi esasa uygun tasnifli toplam kaç veri olduğu saptanmış, saptanan verilerin düzeylere göre en az ve en çok yer verilen başlıkları belirlenmiştir.

3.5. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği

Araştırmanın geçerliliğinde iç geçerliliğin sağlanması bakımından doğrudan alıntı üzerinde sıklıkla durulmuştur. Dış geçerliliğin sağlanması için kullanılan yöntemin seçim gerekçesi üzerinde durulmuş, amaçlı örneklem kullanılmış, veri toplama araç ve süreci, veri analiz süreci açıklanmıştır.

Araştırmanın güvenirliliğinde iç güvenirliliği sağlanması bakımından bulgular yorum yapılmadan sunulmuştur.

Dış güvenirlilik için verilerin sonuç kısmında uygun şekilde tartışılmasına özen gösterilmiş, veriler arası tutarlık üzerinde dikkatle durulmuştur.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bulgular Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitaplarında(B1-B2) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde yer alan Genel Kültür Bilgisi ve Sosyokültürel Bilgi başlıklarındaki ölçütler esas alınarak kültür aktarımı bağlamında işlenmiştir. Bu doğrultuda bulgular ders kitaplarında bulunan 12 ünite,48 okuma metni, 289 tematik cümle 449 tematik koddan meydana gelmektedir.

- B1 kitabında 6 ünite bulunmaktadır. Ünitelerin başlıkları aşağıda listelenmiştir:

1-Yeni Bir Hayat

2-İş Dünyası

3- Her Şeyin Başı Sağlık

4- Eğitim Hayatı

5- Hayallerimiz

6- Bir Dünya Kültür

- B2 kitabında 6 ünite bulunmaktadır. Ünitelerin başlıkları aşağıda listelenmiştir:

1- Leyleği Havada Görmek

2- Geçmişten Günümüze

3- Değişen Dünya

4- Dünyadan Haberler

5- Harikalar Dünyası

6- Bilinmeyene Yolculuk

- B1 kitabında ünitelere göre incelenen metinler aşağıdaki gibidir:

1-Yeni Bir Hayat

- Nasıl Bir Ev Arıyorsun ?
- Nereye Gideceğiz
- İkinci Vatanım Türkiye

2-İş Dünyası

- İş Hayatındaki Roller
- Yoğurdun Steve Jobs'u
- Meslek Seçimi

* İlginç Meslekler

3- Her Şeyin Başı Sağlık

- Sağlıklı Yaşam Tavsiyeleri
- Bulaşıcı Hastalıklar Ve Korunma Yolları
- Obsesif Kompulsif Bozukluk Nedir ?

*Alternatif Tıp

4- Eğitim Hayatı

- Okumanın Yaşı Yoktur
- Herkes Aynı Şekilde Mi Öğrenir
- Dünyadan Eğitim Haberleri

*Çıraklık

5- Hayallerimiz

- Dilekler
- Pişmanlıklarınızdan Kurtulun
- Şikayetim Var

*Dilekler

6-Bir Dünya Kültür

- Farklı Kültürlerde Beden Dilleri
- Göçebe Yaşam: Yörükler
- Bir Dünya Festival

*Misafir Kültürü

- B2 kitabında ünitelere göre incelenen metinler aşağıdaki gibidir:

1- Leyleği Havada Görmek

- Turizmde Çekyat Yöntemi
- Bavul Hazırlama Sanatı
- Meryem Ana Evi

*Ünlü Gezinler

2- Geçmişten Günümüze

- Bilgisayarın Kısa Tarihi

- Türkiye’de İnternet Erişimi Ve Kullanımı
- Havalı Ulaşım Araçları
- *Ulaşım Araçları

3- *Değişen Dünya*

- Geçmişten Günümüze Moda
- Nasıl Besleniyoruz
- Değişen Müzik
- *Çalgılar

4- *Dünyadan Haberler*

- Pardon Bir Yanlışlık Oldu
- Hayatta Olmama Rağmen Resmen Ölüyüm
- Kültür Sanat
- *Ya Siz
- * Adalet Sistemi

5- *Harikalar Dünyası*

- Peri Bacaları
- Tac Mahal
- İlginç İcatlar
- *Ünlü Kaplıcalar

6- *Bilinmeyene Yolculuk*

- Dna Testinin Sınırları Nelerdir
- Uzayda Hayat Nasıl
- Geçmişten Günümüze Para
- *Yiyecekler Hakkında Bilmediklerimiz

B1 Kitabı 1.Ünite “Yeni Bir Hayat” Okuma Metnindeki “Nasıl Bir Ev Arıyorsunuz?”

Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

Gamze: Merhaba, ben Gamze. Ev ilanlarınızı görüp geldim.

Mehmet Ali: Merhaba Gamze Hanım, “Yeni Bir Hayat” emlak ofisine hoş geldiniz.

Gamze: Levent’te çalışıyorum.

Mehmet Ali: Öyleyse sizin için Levent çevresinde, yalnız yaşamaya uygun, güvenli, 1+1 ya da 2+1, doğalgazlı evlere bakabiliriz.

Gamze: Hımm, iş yerime ve şehir merkezine yakın bir ev için 8.000-10.000 TL civarında bir kira ödeyebilirim.

Mehmet Ali: ... 8.000 liralık evin metrekaresi daha büyük. 9.000 liralık ev ise deniz manzaralı ve metro tramvay, otobüs gibi ulaşım araçlarına daha yakın.

Gamze: Evin ulaşım araçlarına yakınlığı benim için çok önemli. (Sf.9)

B1 Kitabı 1.Ünite ‘Yeni Bir Hayat’ Okuma Metnindeki ‘Nereye Gideceğiz’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

Demet: ... elektrik için TEDAŞ’a su için İSKİ’ye gideceğim.

Nadia: ...Doğal gaz için İGDAŞ’a, internet aboneliği için Türk Telekom’a gideceğim.

Demet: ...Otobüs için İstanbul Kart kullanabilirsin.

Demet: ...İstanbul’da faturaları fatura ödeme merkezlerine ya da bankalara ödeyebiliyoruz.

Demet: ...Yarın görüşmek üzere.

Nadia: Görüşmek üzere. (Sf. 13)

B1 Kitabı 1.Ünite ‘Yeni Bir Hayat’ Okuma Metnindeki ‘İkinci Vatanım Türkiye’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Lahor’dan İzmir’e geldim.
- Hoş bulduk İzmir.
- Yurdum Bornova’daydı.
- İzmir’in en güzel yeri Konak’a gittik.
- Türkler çay olmadan kahvaltı yapmıyorlardı. Bizler Pakistan’da kahvaltıda sütü çay içiyorduk ama Türkiye’de çaya süt koymak pek iyi bir fikir değildi.
- Hocam kelimesi samimi bir hitapmış.
- Sokak dili bazen derslerdeki Türkçeden farklı olabiliyordu. Örneğin İzmir’de simite gevrek, çekirdeğe çiğdem, domatese domat diyorlardı.
- Ben ve Pakistanlı arkadaşlarım.
- Türkler için futbol varken kriket bir spor değildi.
- Bizler Türk arkadaşlarımıza kriketi öğrettik.
- Sizce Pakistan’a giderken yanımda ne götürüyorum? Tabii ki Türk çayı.

(Sf. 17)

B1 Kitabı 2.Ünite ‘ ‘ İş Dünyası’’ Okuma Metnindeki ‘ ‘İş Hayatındaki Roller’’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Herkes iyi bir işte, iyi bir maaşla çalışmak ister.
- İş yerinin yakın olmasını, mesai saatlerinin uygun olmasını ve nazik patronlarının olmasını herkes ister.
- İdeal: mesai saatleri onun için önemli değildir. Her işten anlar, başarılıdır. İnsanlar onun her işinden memnundur. Bir iş yeri için en uygun kişidir.
- Memnuniyetsiz: İş yerinden, patronundan, maaşından, çok çalışmaktan sürekli şikayet eder. Hiçbir işten memnun değildir. Ama işi bırakmaya da cesaret edemez. Yıllarca orada çalışır. Mutsuzdur, etrafını da mutsuz eder.

B1 Kitabı 2.Ünite ‘ ‘ İş Dünyası’’ Okuma Metnindeki ‘ ‘Yoğurdun Steve Jobs’u’’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- ... Hamdi Ulukaya da onlardan biri.
- ... Munzur Dağları’nın eteğinde küçük bir kasabada büyüdüm.
- Chobani’nin kurulma hikayesi de enteresandır.
- Her yiğidin ayrı bir yoğurt yiyişi vardır.
- Ulukaya Girişimi’ni kurduk.

B1 Kitabı 2.Ünite ‘ ‘ İş Dünyası’’ Okuma Metnindeki ‘ ‘Meslek Seçimi ’’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Bu dönemde “bilim adamı, pilot, hostes, artist, televizyoncu” olma gibi istekler çok yaygındır.
- Aileler her zaman çocuklarının “doktorluk, avukatlık” gibi saygın bir meslek seçmelerini ister.
- Ailenin ekonomik düzeyi ile kültür düzeyi, gencin meslek seçimini olumlu veya olumsuz yönde etkiler.
- Genellikle ekonomik ve kültürel düzeyi yüksek ailelerde gençler, yetenek ve ilgilerine göre meslek seçmektedir.

- Ekonomik ve kültürel düzeyi düşük aileler çocuklarının bol kazançlı moda meslekler seçmelerini isterler.
- Bazı aileler ise çocuklarının baba mesleğini yapmalarını ister.

*** İlginç Meslekler**

- Ramazan ayında sahur vakti sokak aralarında gezip insanları davul çalarak uyandırırılar.
- Davulcu çoğu zaman erkektir.
- İlçenin belediyeleri her Ramazan ayında onlara para verir.
- Hollanda’da pek çok su kanalı, bisiklet, ve genç var.
- Çin lokantalarında şans kurabiyelerindeki falları da birileri yazıyor...

B1 Kitabı 3.Ünite “Her Şeyin Başı Sağlık ” Okuma Metnindeki “Sağlıklı Yaşam Tavsiyeleri ” Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Günde en az 2 litre su içmelisiniz.
- Spor yapmadan sağlıklı yaşamak imkansızdır.
- Sık sık ellerinizi yıkamalısınız ve günde en az bir kere duş almalısınız.
- Araştırmalara göre özellikle yalnız insanların bir süre sonra beyin sağlığı bozuluyor ve bu durum birçok hastalığa neden oluyor.
- Sağlıklı olmanın en önemli şartı iyi beslenmektir.
- Sağlıklı olmak için sigara ve alkolü mutlaka bırakmalısınız.

B1 Kitabı 3.Ünite “Her Şeyin Başı Sağlık ” Okuma Metnindeki “ Bulaşıcı Hastalıklar Ve Korunma Yolları ” Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Bazen bulaşıcı hastalıklar belirli zamanda çok kişide olabilir. Bu durumu uzmanlar salgın diye açıklamaktadırlar.
- ... Genel semptomlar şunlardır: Ateş, halsizlik, yorgunluk, iştahsızlık , deri döküntüsü, vücutta ağrı, bulantı, kusma, ishal, baş ağrısı, öksürük, burun akıntısı, üşüme, titreme, boğazda kızarıklık-iltihap, ağrı vb.
- Nezle, grip, verem, kızamık, menenjit, gibi bulaşıcı hastalıklar solunum yoluyla bulaşmaktadır.
- Bu nedenle ellerimizi 15-20 saniye yıkayarak ve kapalı ortamlardan uzak durarak kendimizi koruyabiliriz.
- Kolera, bağırsak parazitleri ve gıda zehirlenmeleri ise sağlıksız yiyeceklerden ve içeceklerden kaynaklanmaktadır.

B1 Kitabı 3.Ünite “Her Şeyin Başı Sağlık ” Okuma Metnindeki “Obsesif Kompulsif Bozukluk Nedir? ” Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Örneğin bir kişi 4 rakamını uğurlu kabul ediyor.
- Bu kişi merdivenleri dörder dörder çıkmak, kapıyı dört kere kilitlemek, bir şeyi dört kere kontrol etmek gibi davranışlar gösterebiliyor.

*** Alternatif Tıp**

- Akupunktur, Çin tıbbından vücuttaki belirli noktalara iğne batırarak çeşitli hastalıkları tedavi etme yöntemidir.
- Akupunktur özellikle eklem, kas ağrıları ve migren ağrılarında etkilidir.
- Yoga Hindistan’da doğmuştur.
- ... kronik hastalıkların tedavisinde Türk müziğinin makamları kullanılmaktadır.
- Uzmanlara göre Türk müziğindeki nihavent ve rast makamları akıl hastalarına ve felçli insanlara; hüseyini makamı ise otistik hastalara iyi gelmektedir.

B1 Kitabı 4.Ünite “Eğitim Hayatı” Okuma Metnindeki “Okumanın Yaşı Yoktur ” Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Ömürlerinin ikinci yarısında zamana meydan okuyorlar.
- Rusya’ya gittim ve orada yaşadım.
- Sınıf arkadaşlarım torunum yaşındalar ama onlarla iletişimim iyi.
- Biyoloji Bölümünde okumaya karar verdim.
- Bütün sorulara kulak tıkadım .
- Şu anda genç sınıf arkadaşlarımla aramız çok iyi ama yine de okul dışında görüşmüyoruz.
- Kocaeli’nde yaşıyorum.
- Benim babam da dedem de çiftçiydi.
- Bugüne kadar manavlık, emlakçılık ve hayvancılık işleriyle uğraştım.
- Şimdi Uluslararası İlişkiler Bölümünde birinci sınıf öğrencisiyim.

B1 Kitabı 4.Ünite “Eğitim Hayatı” Okuma Metnindeki “Herkes Aynı Şekilde Mi Öğrenir” Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Uzun hikayeler ve fıkralar anlatırlar.
- Tekerlemeleri ve kelime oyunlarını severler.
- ...Satranç, dama gibi strateji oyunlarını oynamayı severler.
- Resim yapabilirler. Film, slayt gibi görsel malzemeyi tercih ederler.
- Duygularını vücut diliyle ifade ederler.
- Müziğe ve sese özel ilgi duyarlar. Ritim, melodi ve müzikle daha iyi öğrenirler
- Güzel şarkı söyleyebilirler. Sık sık elleri ve ayakları ile ritim tutarlar.
- İnsanlara selam verir, onların hatırlarını sorar.

B1 Kitabı 4.Ünite “Eğitim Hayatı” Okuma Metnindeki “Dünyadan Eğitim Haberleri” Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- İngiltere’deki bir ortaokulda, ders sürelerini sekiz dakikaya indirdiler.
- Dr. Andrew Parker, “Sınavda önemli bir bilgiyi hatırlamak için bu hareketi deneyebilirsiniz.” dedi.
- Google faydalı mı ?
- İngiliz Brighton Üniversitesinden Tara Brabzon.
- Google ve Wikipedia’yı kullanmaktansa kitaplara, makalelere ulaşmalarını öneriyor.
- Almanya’nın Neumark şehrinde bir ilkokulun spor öğretmenine göre öğrenciler ayakta daha iyi öğreniyorlar.
- Finlandiya’daki eğitim kurumları son derece sıra dışı bir yöntem uyguluyor. Özel eğitimli köpekler, çocukların okuma alışkanlıklarının gelişmesine yardım ediyor.
- Köpeklerle okuma etkinlikleri fikrini eğitimci Maarit Haapasari bulmuş.

****Çıraklık***

- Türkiye’de çıraklık Selçuklu zamanından bugüne kadar yüzyıllar boyunca küçük işletme kültürünün bir parçasıdır.
- Çıraklık kültürü Türkiye’de şu mesleklerde devam etmektedir: Kuaförlük, ayakkabı yapımı, elektrik teknisyenliği, el sanatları, aşçılık, gemicilik, terzilik, inşaatçılık, demircilik, anahtarcılık, çilingircilik, fırıncılık vb.
- Çıraklar daha sonra kalfa yani ön usta olurlar.
- Çıraklık sisteminde en yüksek seviye ustalıktır.

- Türkiye’de bu gelenek değişerek artık mesleki ve teknik eğitim liselerinde devam etmektedir.
- İngiltere’de çıraklık geleneği 12. Yüzyıldan bugüne kadar devam etmektedir.
- Bu meslekler arasında şunlar vardı: Mühendislik, hukuk, muhasebecilik, mimarlık ve işletmecilik.
- Türk kültüründen bir farkı vardı: Aileler çocuklarının çıraklık eğitimi alması için ustalara bir miktar para ödemek zorundaydılar.
- Türkiye’deki çıraklık geleneği burada farklı bir boyut kazanmıştır...
- Almanya’daki öğrenciler 342 farklı alanda staj yapabilmektedirler.
- Bu alanlardan bazıları şunlardır: Gıda sektörü, mühendislik, doktor asistanlığı, bankacılık, elektrik ve su tesisatçılığı, inşaatçılık vb.

B1 Kitabı 5.Ünite ‘Hayallerimiz’ Okuma Metnindeki ‘Dilekler’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Keşke arkadaşım buluşmalara geç kalmasa. Kendisi bir saat önce ‘‘Şimdi evden çıkıyorum. ’dedi ama hala bekliyorum. Çok sinirliyim
- Bence iyi bir doktor olacağım. Bunun hayalini kurmak bile heyecan verici.
- Keşke eşim film izlerken uyumasa, söz vermesine rağmen bu akşam da filmi bitiremedik.
- Bugün oğlumla sohbet ettik. Bana ‘‘keşke pilot olsam, dünyayı gezsem.’’ dedi.

B1 Kitabı 5.Ünite ‘Hayallerimiz’ Okuma Metnindeki ‘Pişmanlıklarınızdan Kurtulun’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- ... Bu haftayı vicdan muhasebesi yapmaya ayıralım.
- Hint felsefesinin dört altın kuralını deneyelim.
- Allah bir kapıyı kapatır, ötekini açar.
- Her neyse, şimdi geçmişe Hoşça kal !
- ‘‘Yarınlar Merhaba !’’ deme zamanı !

B1 Kitabı 5.Ünite ‘Hayallerimiz’ Okuma Metnindeki ‘Şikayetim Var’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

Bu metinde herhangi bir kültür aktarım ögesine rastlanmamıştır.

***Dilekler**

- Dilek ağaçları çok eski Türk geleneklerinden biridir.
- Ağaçların kutsal olması eski inanışlara dayanır.
- Günümüzde insanlar ağaçlara çaput(küçük bez parçaları) ve eşarp bağlayarak dilek dilerler.
- Turistler Roma'ya gidince ilk olarak Trevi Çeşmesi'ne uğramaktadırlar.
- Pek çok turist bu havuza para atarak bir dilek tutar.
- Paris'teki Aşıklar Köprüsü'ne pek çok turist ve yerli halk asma kilitler takmakta ve dilek dilemektedir. Bu yalnızca Fransa'da değil, farklı Avrupa şehirlerinde de yaygın bir gelenek.
- Çiftler asma kilitlere isimlerini yazıyorlar ve kilidi köprüye takıp anahtarını nehre atıyorlar. Onların inanışına göre bu kilit sonsuza dek kapalı kalacak ve aşkları sonsuz olacak.

B1 Kitabı 6.Ünite ‘‘Bir Dünya Kültür’ Okuma Metnindeki ‘‘ Farklı Kültürlerde Beden Dilleri’’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Göz teması kurmak en yaygın beden dili işaretidir. Kuzey Afrika ve Amerika'da göz teması kişinin kendine güvenini gösterirken Japonya, Kore ve Tayland gibi ülkelerde uzun bir göz teması saygısızlık ifadesidir.
- İşaret parmağı ve orta parmağını kaldırıp V harfine benzer bir işaret yapmak çoğu kültürde zafer anlamına gelmektedir. Bu işaret İkinci Dünya Savaşı sırasında zafer işareti anlamındayken insanlar 1960'lı yıllardan beri bu işareti barış anlamında kullanıyorlar. Ama Avusturalya'da bu işaret git ve buradan uzaklaş anlamına gelmektedir.
- Baş parmağı yukarı kaldırmak dünyanın büyük kısmında her şey yolunda anlamına gelmektedir. İtalya'da bu hareket harika anlamındadır. Eğer bu hareketi Afganistan ve İran gibi bazı ülkelerde yaparsanız büyük saygısızlık göstergesidir.
- El işaretleri gibi vücut dili de farklı kültürlerde farklı anlamlara gelmektedir. Örneğin; Türkler ve Yunanlılar kafalarını arkaya atarak cık derler bu hareket hayır demektir ve bunu pek az insan anlayabilir. Bir başka örnek ise Türkiye'de ve pek çok ülkede başı aşağı yukarı sallamak evet sağa sola sallamak hayır anlamına gelmektedir. Eğer bu baş hareketlerini Afrika'nın bazı bölgelerinde yaparsanız tam tersi bir anlama gelir. Bu bölgelerde başı aşağı yukarı sallamak hayır, sağa sola sallamak ise evet demektir.

- Kùltùrlerarası selamlaşma ise en karmaşık kısımdır. Selamlaşırken beden dili kullanımı kùltürden kùltüre değışmektedir. Akdeniz ùlkelerindeki insanlar selamlaşırken sarılmayı ve öpüşmeyi çok severler. Fransızlar’da selamlaşırken üç kere öpme alışkanlığı vardır. Filipinler’de hızla gözleri açıp kapamak selamlaşmak için yeterli olmaktadır. Japonya’da ise insanlar birbirlerine temas etmeden eğilerek selamlaşırlar.

***B1 Kitabı 6.Ünite ‘‘Bir Dünya Kùltür’ Okuma Metnindeki ‘‘ Göçebe Yaşam: Yörükler ’’
Kùltür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler***

- Anadolu’daki göçebelerin son temsilcisi Sarıkeçili Yörükleri, kış aylarında Mersin’in Silifke ilçesindeki ormanlık bölgede yaşıyorlar.
- Biz beş kişilik bir aileyiz ama bu bölgede beş yörük ailesi daha var.
- Sabah gün doğarken, çok erken kalkarız. Eşim ve gelinim odun ateşinde gözleme pişirir ve keçi peyniriyle kahvaltı yaparız.
- ...Oğlum Ünal keçilerle ilgilenir ve onlara çobanlık yapar.
- Babam bize hikayeler anlatır.
- ...Uğraşıyoruz : Eşim, ben, kayınpederim, kayınvalidem.
- Çadır bizim yuvamız.
- Çadırlar keçi kılından yapıyoruz.
- Ben Yörük kùltüründe doğdum, büyüdüm ve evlendim.
- Para ile çok fazla işimiz olmaz.

***B1 Kitabı 6.Ünite ‘‘Bir Dünya Kùltür’ Okuma Metnindeki ‘‘Bir Dünya Festival ’’ Kùltür
Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler***

- İtalyanlar Venedik Maske Festivali’ni 1268 yılından beri düzenliyor.
- Avrupa’da Veba salgını olmuş ve Venedik’in nüfusunun yarısı bu salgında ölmüş.
- Birçok Hindu Holi Festivali’ni yeni yılın başlangıcı olarak kabul eder.
- Portakal Çiçeği Festivali, 2013 yılından beri her yıl Nisan ayında Adana’da gerçekleşiyor.
- Bu festival Türkiye’nin ilk sokak karnavalıdır.
- Festivalin en eğlenceli bölümü kostümlü yürüyüş etkinliğidir. Kostümlü gruplar kent merkezinde ve Adana sokaklarında müzikler eşliğinde yürür.

****Misafir Kültürü***

- Her evde bir misafir odası vardır. Misafir odası evin en büyük, en güzel odasıdır.
- Eğer misafir çaya geleceksen ve ev sahibi bunu önceden biliyorsa börek, kurabiye, kek gibi yiyecekler; yemeğe geleceksen çorba, zeytinyağlı, sıcak et yemekleri, salatalar hazırlar.
- Türkler misafirleri kapıda mutlaka güler yüzle karşılar.
- Misafir kapıdan içeri girdiğinde ayakkabılarını çıkarır, misafir terliklerini giyer.
- Misafir yeni bir eve gidiyorsa mutlaka bir ev hediyesi, çikolata, meyve, dondurma, şekerleme gibi hediyeler götürür.
- Sohbet sırasında evin çocuğu misafirlere kolonya, şeker ikram eder.
- Evin hanımı misafirlere yanında Türk lokumu yahut çikolatayla beraber Türk kahvesi ikram eder.
- Bir Japon'un sizi evine davet etmesi çok büyük bir olaydır, genellikle Türklerdeki gibi bir ağırlama yoktur, aileler dışarıda bir restoranda görüşür.
- Japonya'da eve kimse ayakkabıyla girmez, evde ayakkabı çıkarma geleneği Türklerinkine çok benzer.
- Japonya'da ev sahibi size çay ikram ettiyse, bu artık gitme vakti demektir. Çayı içip hemen kalkmanız doğru olur.
- İngiltere'de yemeğe davetliyseniz, eliniz boş gitmeniz doğru olmaz. Küçük bir hediye götürmelisiniz.
- Çiçek seçimi konusunda biraz dikkatli olmalısınız. İngilizlere göre karanfiller kötü şans getirir. Krizantemler cenazeler, güller ise sevgililer içindir. Yapma çiçek buketlerini tercih edebilirsiniz.
- Eğer birkaç günlüğüne bir İngiliz'in evinde kalıyorsanız, ayrılırken teşekkür etmek için ona küçük bir hediye verebilirsiniz.
- Arapların çoğunun yaşam biçimleri birbirine benzer. Evlerin başlıca eşyaları halılar, kilimler ve yastıklardır.
- Bir eve girmeden önce misafirler, halıları kirletmemek için ayakkabılarını çıkarır ve bir kenara oturur.
- Odanın ortasına oturmaları ya da sırtlarını birine dönmeleri uygun değildir.
- Evler genelde selamlık ve harem olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Selamlıkta erkekler, haremde kadınlar misafir edilir.
- Yemekler haremde, çay ve kahve ise selamlıkta pişirilir.

B2 Kitabı 1. Ünite ‘‘Leyleği Havada Görmek’’ Okuma Metninde ‘‘Turizmde Çekyat Yöntemi’’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Yarın akşam Polonyalı bir çift evimde misafir olacak, ertesi gün de Alman bir çift gelecek.
- Ertesi gün Polonyalı bir çiftten bir e-posta alınca çok heyecanlandık.
- Misafirlerimizden Eric bir avukat, Karolina ise bir şirkette pazarlama müdürüymüş.

B2 Kitabı 1. Ünite ‘‘Leyleği Havada Görmek’’ Okuma Metninde ‘‘Bavul Hazırlama Sanatı’’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

Bu metinde hiçbir kültür ögesine rastlanmamıştır.

B2 Kitabı 1. Ünite ‘‘Leyleği Havada Görmek’’ Okuma Metninde ‘‘Meryem Ana Evi’’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Geçen yaz ailece Ege Bölgesi’ni gezmeye karar verdik.
- Bu gezimizde İzmir’deki Meryem Ana Evi’ne de uğradık
- 1967 yılında Papa IV. Paul ve 1979 yılında Papa II. Jean Paul de burayı ziyarete gelmişler.
- Vatikan Meryem Ana Evi’ni kutsal bir yer olarak ilan etmiş.
- Hristiyanlar, burayı ziyaret ederek hacı oluyorlar.
- Girişin karşısındaki duvarda Meryem Ana’nın büyükçe bir heykeli var.
- İnsanlar bu heykelin önünde ellerini açarak dua ediyorlar ve dualarını bitirince Heykelin yanındaki bölmede mum yakıyorlar.
- Evin duvarlarında Meryem Ana’nın resimleri var.
- Meryem Ana Evi’nin bir bölümünde Müslümanların namaz kılmaları için küçük bir yer de bulunuyor.
- Tarihçiler, Meryem Ana Evi’ni 1800’lü yılların sonunda bulmuş.
- Bir gün Alman rahibe Anne Catharine Emmerich hastalanmış ve hasta yatağında geçmişteki dini olaylarla ilgili rüyalar görmüş.
- Rahibenin rüyasına göre Meryem Ana Kudüs’te değil Türkiye’nin Ege Bölgesi’nde dağdaki bir manastırda uzun yıllar yaşamış ve orada ölmüş.
- Böylece Hristiyan dünyası, ilgisini Efes’teki bu küçük eve çevirmiş.

- Araştırmalara göre Meryem Ana, Hz. İsa'nın yaşadığı sürece onunla birlikte Kudüs'te yaşamış fakat oğlu öldükten sonra Aziz Jean ile birlikte Kudüs'ten kaçmış ve Efes'e gelmiş.
- O zamanlar Efes'te putperestler çok fazlaymış.
- Öldükten sonra, bir grup Hristiyan , Meryem Ana'yı evin yakınındaki bir mağaraya gömmüş ve mağaranın ağzını kapatmış.
- Daha sonra Meryem Ana'nın evini de kiliseye çevirmişler.

****Ünlü Gezginler***

- 25 Mart 1611'de İstanbul'da doğdu.
- Babası Osmanlı İmparatorluğu Sarayı'nda çalışıyordu...
- Bu gezilerini "Seyahatname" adlı eserinde anlattı.
- Evliya Çelebi, Seyahatname'de İstanbul, Anadolu, Orta Doğu, Doğu Avrupa, Balkanlar, Kuzey Afrika ve Arap Yarımadası'nın bazı bölgelerini anlatır.
- 24 Şubat 1304'te Fas'ın Tanca şehrinde doğdu.
- Zengin bir Müslüman'dı ve 1325 yılında, 21 yaşındayken, hacca gitmeye karar verdi.
- Orta Çağ'ın en büyük seyyahı olan İbn-i Battuta, Afrika, Orta Doğu ve Uzak Doğu'yu gezdi.
- Buradaki anılarını "Rihlet-ü İbn Battuta (İbn-i Battuta Seyahatnamesi) adlı kitabında anlattı.
- 15 Eylül 1254'te Venedik'te doğdu
- Babası bir tüccardı ve Marco Polo da babasıyla birlikte pek çok yer gezme ve görme imkânı bulmuştur.
- Çocukluğundan itibaren pek çok yer gezmiştir ama onun gezilerinin en meşhuru Uzak Doğu gezileridir.
- Anadolu, Mezopotamya, İran, Türkistan, Pamir Dağları, Gobi Çölü, Çin, Koromandel kıyıları ve Dekkan Yarımadası'nı gezdi.
- " Il Millione" adlı kitabında çeşitli halkların hayatlarını, geleneklerini, tarihlerini ve coğrafyalarını anlattı ve özellikle Uzak Doğu'yu ve Afrika'yı, Avrupa'ya tanıttı.

B2 Kitabı 2. Ünite "Geçmişten Günümüze" Okuma Metninde "Bilgisayarın Kısa Tarihi" " Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Ama bugünkü haline en yakın ilk elektronik bilgisayar İkinci Dünya Savaşı zamanında icat edilmiştir.

- Kısaca ENIAC adındaki bu ilk bilgisayar tek bir işlem yapabiliyordu.
- ENIAC'tan sonra farklı denemeler de yapıldı.
- İlk kişisel bilgisayar IBM tarafından 1989 yılında üretildi.
- 1950'li yıllarda bilgisayar teknolojisi ilerlerken ABD, İngiltere ve Fransa'da ortak bir iletişim ağı geliştirme çalışmaları yapılıyordu.
- İnternette ilk mesaj Standford Araştırma Enstitüsündeki bir bilgisayara gönderildi.

B2 Kitabı 2. Ünite "Geçmişten Günümüze" Okuma Metninde "Türkiye'de İnternet Erişimi ve Kullanımı" Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- İnternet tüm dünyada pek çok kişi tarafından haberleşme, medya, reklam, turizm, bankacılık, eğitim ve ticaret gibi alanlarda çok uzun zamandır kullanılıyor ve hayatımızın her alanında yer alıyor.
- Verilere göre Türkiye'de internet erişimi düzenli olarak artıyor.
- Bir yemek yapmadan önce genellikle yemek tarifi kitapları inceleniyordu. Bu alışkanlıklar da değişti ve günümüzde internet haber okumak ve farklı konularda bilgi edinmek için sıklıkla kullanılıyor.

B2 Kitabı 2. Ünite "Geçmişten Günümüze" Okuma Metninde "Havalı Ulaşım Araçları" Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Sea Bubble adındaki bu uçan taksiler Fransız mühendisler tarafından hem havada hem de denizde kullanılmak üzere tasarlandı.
- Bu aracın deneme uçuşları Fransa'nın başkenti Paris'te yapıldı
- Scorpion-3 adlı bu uçan bisiklet Hoversurf şirketi tarafından yapılmıştır.
- Jet motorlu kişisel hava aracı, İngiliz mucit Richard Browning tarafından tasarlanmıştır.
- Otonom Uçan Araba, sürücü olmadan yapay zeka ile çalışıyor.

****Ulaşım Araçları***

- Tuk Tuk Orta Doğu ve Asya ülkelerinin birçoğunda hızlı ve ekonomik ulaşım aracı olarak kullanılmaktadır.
- Asma tren, Almanya Wuppertal'da şehir içi ulaşımı kolaylaştırmak amacıyla kullanılmaktadır.
- Bu araç, dünyanın ilk asma treni olma özelliği taşımaktadır.

- Deniz taksiler sadece İstanbul Boğazı ve Adalar kapsamındaki iskelelerde kullanılmaktadır.

***B2 Kitabı 3. Ünite “Değişen Dünya” Okuma Metninde “ Geçmişten Günümüze Moda”
Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler***

- Çünkü moda, sadece kıyafet tarzları için kullanılan bir kelime değil aynı zamanda sanat, mimari, tiyatro, edebiyat, yemek, yaşam tarzı, düşünce, teknoloji, mobilya gibi birçok konuyu da içine alan bir kavramdır.
- ... II. Dünya Savaşının etkisiyle gençler arasında Amerikan saç kesim modeli popüler olmuştur.
- Farklı tarzda şapkaları, eldivenleri ve göz makyajıyla 60’lı yılların moda ikonu olan Audrey Hepburn, bugün hala birçok modacının ilham kaynağıdır.
- 1970’lerde Hippi akımıyla birlikte modanın sınırları kalkmış ve bireysellik ön plana çıkmıştır.
- İspanyol paça pantolonlar da 70’li yıllara damgasını vuran diğer bir kıyafettir.

***B2 Kitabı 3. Ünite “Değişen Dünya” Okuma Metninde “ Nasıl Besleniyoruz” Kültür
Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler***

- Teknolojinin ilerlemesi ve sanayi devrimi ile birlikte değişen dünyada yiyecekler de değişmeye başladı.
- Tarihten günümüze beslenme zamanla yaşamın değişimine ayak uydurarak yenileniyor.

***B2 Kitabı 3. Ünite “Değişen Dünya” Okuma Metninde “ Değişen Müzik” Kültür
Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler***

- Örneğin Yunanistan’daki Rembetiko, Amerika’daki Caz, Portekiz’deki Fado ve İspanya’daki Flamenko o kültürlerle ait dünyaca tanınan müziklerdir.
- Türk müziği denildiğinde üç tür müzikten bahsedilebilir.
- Bunlardan en bilineni Türk halk müziğidir.
- Türk halk müziğindeki eserlere genel olarak türkü adı verilir ve bu türkülerin bazıları anonimdir.
- Aşık Veysel Şatıroğlu, Neşet Ertaş ve Aşık Mahzuni Şerif gibi isimler kültürel değerleri kuşaktan kuşağa aktaran aşıklardan bazılarıdır.

- Aşıklar bağlama çalar ve türkülerini kahvehanelerde ya da köy toplantılarında canlı olarak söylerler.
- Diğer bir tür ise birçok farklı kültürden etkilenecek günümüze kadar gelen Türk sanat müziğidir. Bu müzik türü Osmanlı döneminde ortaya çıkmıştır ve günümüzde klasik Türk müziği ya da Türk musikisi olarak da bilinmektedir.
- Klasik batı müziğinde notalar bulunurken klasik Türk müziğinde makamlar bulunmaktadır.
- Özellikle 18. Yüzyıldan itibaren zirveye ulaşan klasik Türk müziğinin modern temsilcileri Sadettin Kaynak, Safiye Ayla, Müzeyyen Senar ve Zeki Müren'dir. Def, keman, ney, kanun ve klasik kemençe klasik Türk müziğinde kullanılan enstrümanlardır.
- 1930'larda Türkiye'deki insanlar rock, caz, opera ve tango gibi müzik türleriyle tanışmıştır.
- Ayrıca bazı şarkıcılar ve müzik grupları İngilizce ve Fransızca olan yabancı şarkıları konserlerinde söylemiştir. Bir süre sonra ise yabancı şarkılara Türkçe sözler yazarak bu şarkıları seslendirmişlerdir.
- Türk pop müziği ortaya çıkmıştır.
- Fakat günümüzde halen dinlenen unutulmaz Türk pop müziği şarkıları da bulunmaktadır. Sezen Aksu, Sertab Erener ve Tarkan Türk pop müziğinin en tanınmış şarkıcılarından.
- ... Anadolu Rock türünün ortaya çıkmasını sağlamışlardır.
- Erkin Koray ve Barış Manço bu müzik türünün en önemli temsilcileridir.
- Orta Doğu müziğinden etkilenen müzisyenler aşk, ölüm, mutluluk, yalnızlık, kader, sabır, sevgi, dostluk ve yokluk gibi evrensel temalarda eserler üretmişlerdir. İbrahim Tatlıses, Orhan Gencebay, Ferdi Tayfur ve Müslüm Gürses bu müzik türünün mimarlarından.

***Çalgılar**

- Kemana benzeyen yaylı bir çalgıdır ve üç teli vardır.
- Karadeniz kemençesi Türkiye'de Karadeniz ve Marmara bölgelerinde ve Yunanistan'daki göçmen köylerinde kullanılmaktadır.
- Türkiye'de Karadeniz kemençesiyle çalınan türkülere insanlar horon isimli özel bir dansla eşlik eder.
- Trakya, Bulgar, Makedon ve İskoçların milli çalgısıdır.
- Irak, İran ve Hindistan kökenli bir çalgıdır.

- Santur ahşaptan yapılan küçük mızraplar (zahme) ile tellerin üzerine vurularak çalınır.
- B2 Kitabı 4. Ünite ‘‘Dünyadan Haberler’’ Okuma Metninde ‘‘ Pardon Bir Yanlışlık Oldu’’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler***

- Veteriner olarak devlet memurluğu yapan Çevik, Kayseri’de bir cinayete şahit oldu.
- Belçika’nın başkenti Brüksel’de ikamet eden Ömer Yılmaz, bugüne kadar kanunsuz bir olaya hiç karışmamasına rağmen sadece isim benzerliği yüzünden tutuklandı.
- Yılmaz, yakın bir akrabasını Türkiye’ye yolcu etmek üzere Brüksel havalimanına gitti.
- O sadece İnterpol tarafından dolandırıcılık sebebiyle aranan 25.08.1977 doğumlu Ömer Yılmaz ile aynı ismi taşıdığı için tutuklanmıştı.
- Belçika polisi tarafından Yılmaz’a adını değiştirmesi söylendi.

***B2 Kitabı 4. Ünite ‘‘Dünyadan Haberler’’ Okuma Metninde
‘‘ Hayatta Olmama Rağmen Resmen Ölüyüm’’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen
Cümleler***

- İngiltere’de mahkemeye kanlı canlı gelen 63 yaşındaki John Stone kayıtlarda ölü olarak gösterildiği için hakimleri yaşadığına inandıramadı.
- İddiaya göre John Stone 1998 yılında iş bulmak için Türkiye’ye geldi ve İstanbul’da bir turizm şirketi kurdu.
- John 1999’daki İstanbul depreminde hayatını kaybetmiş olmalı.
- John, 2000 yılının başında pasaportunun süresi bittiği için Türk yetkililer tarafından sınır dışı edildi.
- Londra şehrinde görülen davada John, mahkemeden kendisine ait ölüm belgesinin iptal edilmesini talep etti.

***B2 Kitabı 4. Ünite ‘‘Dünyadan Haberler’’ Okuma Metninde
‘‘ Kültür Sanat’’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler***

- Dünyaca ünlü ressam Picasso’nun eserleri İstanbul’a geliyor.
- Sakıp Sabancı Müzesi, 20. Yüzyılın en büyük ressamlarından Pablo Picasso’nun 135 eserine ev sahipliği yapacak.
- Orhan Pamuk yeni yayınlanan romanı Kırmızı Saçlı Kadın’ı imzalamak için 13 Kasım’da okuyucularıyla buluşuyor.

***Ya Siz**

- Dünyanın dört bir yanından ziyaretçilerin ilgiyle gezdiği, Konya’da bulunan Mevlana Müzesi artık ücretsiz.
- Zamanında Mevlana dergahı olarak kullanılan müzede Mevlana Celaleddin Rumi’nin türbesinin yanı sıra eşyaları, değerli el yazmaları da bulunuyor.
- Müzik dünyasının ünlü isimleri İstanbul’da sahne alacak.
- Ünlü müzisyenler, şarkıcılar ve müzik grupları İstanbul Müzik festivalinde bir araya geliyor.
- Festivalde konserlerin yanı sıra müzikli söyleşiler, imza günleri, atölyeler ve çocuklar için özel etkinlikler de yer alacak.

***Adalet Sistemi**

- Osmanlı Devleti sınırları içinde belli bir bölgede görevli ve adli konularla ilgilenen kamu görevlilerine kadı denirdi.
- Bağımsız hukuk adamı olan kadıların, nikah, boşanma, miras bölüştürme, cinayet, tapu işlemleri gibi pek çok farklı alanda görevleri bulunmaktaydı.
- Jüriler ABD hukuk sisteminde suç davalarında görevlendirilirler.
- İngiltere mahkemelerinde yaklaşık üç yüz yıldan beri hakim ve avukatlar peruk kullanmaktadır.
- İngiltere’de yargıç ve avukatların peruk takmak için farklı sebepleri vardı.

B2 Kitabı 5. Ünite ‘‘Harikalar Dünyası’’ Okuma Metninde ‘‘ Peribacaları’’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Peribacaları Kapadokya bölgesinde bulunan doğal yapılara verilen isimdir.
- Özellikle Hristiyanlığın ilk döneminde Hristiyanlar bu evleri saklanmak için kullanmış ve bu doğal yapıların içlerine kiliseler inşa etmişlerdir.

‘‘ Tac Mahal’’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Tac Mahal, Hindistan’ın Agra kentindeki Yamuna Nehri’nin doğusunda 75 metre yüksekliğinde, saf mermerden yapılmış bir anıt mezardır.
- Tac Mahal’i, Hint-Türk imparatoru Şah Cihan,1631’de, doğum sırasında ölen eşi Ercümend Banu Begüm’ün anısına yaptırmıştır.

- Tac Mahal adı ise, Ercümend Banu Begüm'ün lakabı olan Mümtaz Mahal'den gelmektedir.
- Prenses Banu Begüm, 1593 yılında doğmuştu ve İranlı bir soylunun kızıydı.
- On beş yaşındayken geleceğin imparatoru Şah Cihan ile nişanlandı.
- Beş yıl sonra astrologlar tarafından belirlenen tarihe göre 20 Mayıs 1612'de düğün yapıldı.
- Şah Cihan'ın babası İmparator Cihangir, oğlunun göz kamaştırıcı güzellikteki genç eşine Mümtaz Mahal lakabını verdi.
- Şah Cihan, yakışıklı bir aristokrattı.
- 20 yılda tamamlanan anıt mezarın kubbesinin yapımında Mimar Sinan'ın öğrencilerinden İsa Mehmet Çelebi ve İsmail Çelebi de görev almıştır.

B2 Kitabı 5. Ünite ‘‘Harikalar Dünyası’’ Okuma Metninde ‘‘ İlginç İcatlar’’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Hemşirelerin en büyük sıkıntılarından birisi olan damar bulma işlemi işi için artık tehlikesiz bir yöntem var.
- New York'taki Bloomingdales dükkanında yeni bir teknoloji test ediliyor.
- NYU üniversitesinin üzerinde çalıştığı proje sayesinde bitkiler, sahiplerini arayabiliyor.

****Ünlü Kaplıcalar***

- Türkiye'deki en ünlü kaplıca yerlerinden biridir.
- Denizli'de bulunmaktadır.
- Amerika'nın birinci, dünyanın üçüncü büyük kaplıcası Grand Prizma, Yellowstone National Park'ta yer alır.
- Almanya'nın en meşhur kaplıca ve spa şehridir.
- Baden Baden, Almanya jet sosyetesinin yaşadığı bir kasabadır.

B2 Kitabı 6. Ünite ‘‘Bilinmeyene Yolculuk’’ Okuma Metninde ‘‘ DNA Testinin Sınırları Nelerdir’’ Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- DNA (deoksiribo Nükleik Asit) , tüm canlıların genetik şifrelerini taşıyan bir asittir.
- 1984 yılında Leicester Üniversitesi genetik bilimcilerinden Prof. Alec Jeffrey, DNA'nın tıpkı süpermarketlerde bulunan ürünlerin üzerindeki barkodlar gibi olduğunu söylemiştir.

- DNA testi, hemofili, renk körlüğü, Down sendromu gibi kalıtsal hastalıkların erkenden tespit edilmesini de sağlıyor.

B2 Kitabı 6. Ünite “Bilinmeyene Yolculuk” Okuma Metninde “ Uzayda Hayat Nasıl?”

Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Peki, bugüne kadar on dokuz ülkeden toplam 239 astronot ve kozmonotun ziyaret ettiği Uluslararası Uzay İstasyonundaki hayat nasıl?

B2 Kitabı 6. Ünite “Bilinmeyene Yolculuk” Okuma Metninde “ Geçmişten Günümüze

Para?” Kültür Aktarımı Bağlamında Seçilen Cümleler

- Peki, paranın bundan 4000 yıl önce bugünkü Türkiye topraklarında insanların hayatına girdiğini biliyor muydunuz?
- Tarihteki ilk para MÖ VII. Yüzyılda Anadolu’da Lidyalılar tarafından basıldı.
- Ayrıca işçilere yiyecek ve içeceklerle ödeme yapılıyordu.
- Eski Yunan ve Roma döneminde hatıra paralar üretildi.
- Anadolu’da ve Avrupa’da madeni paralar kullanılırken MS VI. Yüzyılda Çin’de kağıt paralar kullanılmaya başlandı.
- Bir gün Amerikalı iş insanı Frank McNamara arkadaşlarıyla yemeğe çıktığında yanında para olmadığını fark etti ve kendini mahcup hissetti.

***Yiyecekler Hakkında Bilmediklerimiz**

- Yoğurt çok tüketilen ve birçok yemekte kullanılan bir yiyecektir.
- Araştırmalar yoğurdun Türk kökenli olduğunu ve zamanla tüm dünyaya yayıldığını göstermektedir.
- Türkiye’de ise yoğurt ayran yapılarak içilir ya da mantı, İskender kebabı, alinazik kebabı gibi yemekler ile birlikte tüketilir.
- Domatesin anavatanı Güney ve Orta Amerika’dır.
- Domates Bolivya ve Peru’da bulunmuş ve daha sonra Meksika’da yetiştirilmiştir.
- Amerika’nın keşfinden sonra gemilerle Avrupa’ya gönderilmiş ve orada üretilmeye başlanmıştır.
- Bazı araştırmalara göre çay Çin’den dünyaya yayılmıştır.
- Çin imparatorunun sıcak banyosu için su kaynatılırken o suya bir çay yaprağı düşer.

Tablo 2.

Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 1. Ünite Okuma Metinlerinde (B1) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı

GENEL KÜLTÜR BİLGİSİ	GÜNLÜK YAŞAM	YAŞAM KOŞULLARI	KİŞİLERARASI İLİŞKİLER
• İSTANBUL • LEVENT • TEDAŞ • İSKİ • TÜRK TELEKOM • İGDAŞ • İSTANBUL KART • İZMİR • BORNOVA • KONAK • LAHOR • İZLANDA • MARDİN • PAKİSTAN • TÜRKİYE • UNESCO	• MERHABA • HOŞ GELDİNİZ • BEN GAMZE • GAMZE HANIM • GÖRÜŞMEK ÜZERE • FUTBOL • KRİKET	• 1+1-2+1 EV • DOĞALGAZLI EV • METRO • TRAMVAY • OTOBÜS • YURT • TAŞ EV • TORF EV • MİNKALAR	
DEĞERLER İNANÇLARVE DAVRANIŞLAR	BEDEN DİLİ	SOSYAL GELENEKLER	ADET OLMUŞ DAVRANIŞLAR (TÖRENSEL DAVRANIŞLAR)
• TÜRKLER • PAKİSTANLI		• TÜRK ÇAYI • GEVREK • DOMAT • ÇİĞDEM • HOCAM	

Tablo 3.

Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 2.Ünite Okuma Metinlerinde (B1) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı

GENEL KÜLTÜR BİLGİSİ	GÜNLÜK YAŞAM	YAŞAM KOŞULLARI	KİŞİLERARASI İLİŞKİLER
• MUNZUR DAĞLARI • FIRAT NEHRİ • AMERİKA • LONG ISLAND • TÜRKİYE • HOLLANDA • ÇİN			
DEĞERLER İNANÇLARVE DAVRANIŞLAR	BEDEN DİLİ	SOSYAL GELENEKLER	ADET OLMUŞ DAVRANIŞLAR (TÖRENSEL DAVRANIŞLAR)
• CHOBANİ • ULUKAYA GİRİŞİM • ASTORNOT • PİLOT • HOSTES • ARTİST • TELEVİZYONCU • DAVULCU • RAMAZAN AYI • SAHUR VAKTİ • BİLİM ADAMI • DOKTOR • AVUKAT		• DAVUL ÇALMAK	

Tablo 4.

Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 3. Ünite Okuma Metinlerinde (B1) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı

GENEL KÜLTÜR BİLGİSİ		GÜNLÜK YAŞAM	YAŞAM KOŞULLARI	KİŞİLERARASI İLİŞKİLER
• HİNDİSTAN		• YOGA		
DEĞERLER İNANÇLAR VE DAVRANIŞLAR		BEDEN DİLİ	SOSYAL GELENEKLER	ADET OLMUŞ DAVRANIŞLAR (TÖRENSEL DAVRANIŞLAR)
• TÜRK MÜZİĞİ • NİHAVENT MAKAMI • RAST MAKAMI • HÜSEYİNİ MAKAMI • SPOR • EL YIKAMAK • BESLENMEK • SİGARA • ALKOL • SEMPTOM • ATEŞ • HALSİZLİK • YORGUNLUK • İŞTAHSIZLIK • DERİ DÖKÜNTÜSÜ • AĞRI	• KUSMA • İSHAL • BAŞ AĞRISI • ÖKSÜRÜK • BURUN AKINTISI • ÜŞÜME • TITREME • KIZARIKLİK • İLTİHAP • NEZLE • GRİP • VEREM • KIZAMIK • MENENJİT • KOLERA • PARAZİT • ZEHİRLENME • AKUPUNKTUR • FELÇ • ÇİN TIBBİ			

Tablo 5.

Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 4.Ünite Okuma Metinlerinde (B1) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı

GENEL KÜLTÜR BİLGİSİ		GÜNLÜK YAŞAM	YAŞAM KOŞULLARI	KİŞİLERARASI İLİŞKİLER
• RUSYA • KOCAELİ • BİYOLOJİ • ULUSLARARASI İLİŞKİLER • HUKUK • ALMANYA • NEUMARK • FİNLANDIYA • İNGİLTERE • TÜRKİYE				
DEĞERLER İNANÇLARVE DAVRANIŞLAR		BEDEN DİLİ	SOSYAL GELENEKLER	ADET OLMUŞ DAVRANIŞLAR (TÖRENSEL DAVRANIŞLAR)
• MANAVLIK • EMLAKÇILIK • HAYVANCILIK • UZUN HİKAYE • FIKRA • RESİM • FİLM • ŞARKI • RİTİM • DOKTORLUK • MUHASEBECİLİK • MİMARLIK • USTA • KALFA • ÇIRAK • ANAHTARCI • ÇİLİNGİR • DEMİRCİLİK • GOOGLE	• WİKİPEDIA • İNGİLİZ • BRIGHTON ÜNİVERSİTESİ • TARE BRABZON • DR.ANDREW PARKER • MAARİT HAAPSARI • SELÇUKLU • KUAFÖRLÜK • AYAKKABICILIK • AŞÇILIK • TERZİLİK • İNŞAATÇILIK • BANKACILIK • TÜRK KÜLTÜRÜ • STAJ • ÇIRAKLIK	• VÜCUT DİLİ		

Tablo 6.

Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 5.Ünite Okuma Metinlerinde (B1) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı

GENEL KÜLTÜR BİLGİSİ	GÜNLÜK YAŞAM	YAŞAM KOŞULLARI	KİŞİLERARASI İLİŞKİLER
• ROMA • FRANSA • TREVİ ÇEŞMESİ • AVRUPA • AŞIKLAR KÖPRÜSÜ	• YARIN • HOŞÇA KAL • MERHABA		
DEĞERLER İNANÇLARVE DAVRANIŞLAR	BEDEN DİLİ	SOSYAL GELENEKLER	ADET OLMUŞ DAVRANIŞLAR (TÖRENSEL DAVRANIŞLAR)
• PİLOT • DOKTORLUK • TÜRK GELENEĞİ • HİNT FELSEFESİ		• DİLEK AĞACI • EŞARP-ÇAPUT BAĞLAMAK	

Tablo 7.

Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 6.Ünite Okuma Metinlerinde (B1) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı

GENEL KÜLTÜR BİLGİSİ	GÜNLÜK YAŞAM	YAŞAM KOŞULLARI	KİŞİLERARASI İLİŞKİLER
• AKDENİZ • KUZEY AFRİKA • AMERİKA • JAPONYA • KORE • TAYLAND • İTALYA • TÜRKİYE • AFGANİSTAN • İRAN • AFRİKA • FİLİPİNLER • ADANA • MERSİN • SİLİFKE • ANADOLU			• KAYINVALİDE • KAYINPEDER • EŞ • OĞUL
DEĞERLER İNANÇLARVE DAVRANIŞLAR	BEDEN DİLİ	SOSYAL GELENEKLER	ADET OLMUŞ DAVRANIŞLAR (TÖRENSEL DAVRANIŞLAR)
• ÇOBANLIK • İTALYANLAR • TÜRKLER • YUNANLAR • FRANSIZLAR • İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI • SARIKEÇİLİ YÖRÜĞÜ • YÖRÜK • VEBA • SALGIN • HİNDU	• GÖZ TEMASI • BAŞI AŞAĞI YUKARI SALLAMAK • BAŞI SAĞA SOLA SALLAMAK • BAŞ PARMAK İLE İŞARET YAPMAK • ORTA PARMAK İLE İŞARET YAPMAK • İŞARET VE ORTA PARMAK İLE İŞARET YAPMAK	• GÖZLEME • LOKUM İKRAM ETMEK • KOLONYA DÖKMEK • MİSAFİR TERLİĞİ • MİSAFİR ODASI • KAHVE İKRAMI • EV HEDİYESİ GETİRMEK • AYAKKABI ÇIKARMAK • TÜRK LOKUMU • TÜRK KAHVESİ • ARAP HALISI • HAREMLİK • SELAMLIK	• HALİ FESTİVALİ • PORTAKAL ÇİÇEĞİ FESTİVALİ • VENEDİK MASKE FESTİVALİ

Tablo 8.

Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 1. Ünite Okuma Metinlerinde (B2) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı

GENEL KÜLTÜR BİLGİSİ		GÜNLÜK YAŞAM	YAŞAM KOŞULLARI	KİŞİLERARASI İLİŞKİLER
• EGE BÖLGESİ • İZMİR • EFES • MERYEM ANA EVİ • VATİKAN • KUDÜS • TÜRKİYE • EFES • İSTANBUL • ANADOLU • TÜRKİSTAN • PAMİR DAĞLARI • GOBİ ÇÖLÜ • ÇİN	• KİLİSE • KOROMANDEL KİYİMLERİ • DEKKAN YARIMADASI • KUZEY AFRİKA • ARAP YARIMADASI • FAS • TANCA • UZAK DOĞU • ORTA DOĞU • AFRİKA • MEZOPOTAMYA			
DEĞERLER İNANÇLARVE DAVRANIŞLAR		BEDEN DİLİ	SOSYAL GELENEKLER	ADET OLMUŞ DAVRANIŞLAR (TÖRENSEL DAVRANIŞLAR)
• POLONYALI • ALMAN • AVUKAT • PAZARLAMA MÜDÜRÜ • KAROLİNA • ERİC • MERYEM ANA • PAPA IV. PAUL • PAPA II. JEAN PAUL • HRİSTİYAN • MERYEM ANA HEYKELİ • MERYEM ANA RESİMLERİ • TARİHÇİLER • PUTPEREST	• MÜSLÜMAN • RAHİBE ANNE CATHARİNE EMMERİCH • HZ. İSA • AZİZ JEAN • SEYAHATNAME • EVLİYA ÇELEBİ • İBN-İ BATTUTA • RİHLET-Ü İBN BATTUTA • MARCO POLO • TÛCCAR • II. MİLLİONE			• HAC • NAMAZ KILMAK • MUM YAKMAK /DİKMEK

Tablo 9.

Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 2.Ünite Okuma Metinlerinde (B2) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı

GENEL KÜLTÜR BİLGİSİ		GÜNLÜK YAŞAM	YAŞAM KOŞULLARI	KİŞİLERARASI İLİŞKİLER
• ENIAC • ABD • İNGİLTERE • FRANSA • TÜRKİYE • HABERLEŞME • MEDYA • REKLAM • TURİZM • EĞİTİM • TİCARET	• SEA BUBBLE • PARİS • SCORPİON-3 • TUK TUK • ORTA DOĞU • ASYA • ALMANYA • WUPPERTAL • İSTANBUL BOĞAZI • ADALAR			
DEĞERLER İNANÇLARbVE DAVRANIŞLAR		BEDEN DİLİ	SOSYAL GELENEKLER	ADET OLMUŞ DAVRANIŞLAR (TÖRENSEL DAVRANIŞLAR)
• II. DÜNYA SAVAŞI • IBM • BANKACILIK • STANDFORT ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ • FRANSIZ • İNGİLİZ • İNGİLİZ MUCİT RICHARD BROWNING • FRANSIZ MÜHENDİSLER • HOWERSURF ŞİRKETİ				

Tablo 10.

Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 3. Ünite Okuma Metinlerinde (B2) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı

GENEL KÜLTÜR BİLGİSİ		GÜNLÜK YAŞAM	YAŞAM KOŞULLARI	KİŞİLERARASI İLİŞKİLER
• AMERİKA • PORTEKİZ • YUNANİSTAN • İSPANYA • KARADENİZ BÖLGESİ	• MARMARA BÖLGESİ • IRAK • İRAN • HİNDİSTAN • TRAKYA			
DEĞERLER İNANÇLARVE DAVRANIŞLAR		BEDEN DİLİ	SOSYAL GELENEKLER	ADET OLMUŞ DAVRANIŞLAR (TÖRENSEL DAVRANIŞLAR)
• SANAT • TİYATRO • EDEBİYAT • AMERİKAN • II. DÜNYA SAVAŞI • HİPPİ AKIMI • SANAYİ DEVRİMİ • REMBETİKO • CAZ • FADO • FLAMENKO • TÜRK MÜZİĞİ • TÜRK HALK MÜZİĞİ • TÜRKÜ • AŞIK VEYSEL ŞATIROĞLU • NEŞET ERTAŞ • AŞIK MAHZUNİ ŞERİF • BAĞLAMA • TÜRK SANAT MÜZİĞİ • KLASİK BATI MÜZİĞİ • NOTA • MAKAMLAR • MIZRAP	• MÜZEYYEN SENAR • ZEKİ MÜREN • DEF • KEMAN • NEY • KANUN • KLASİK KEMENÇE • ROCK • CAZ • OPERA • TANGO • TÜRK POP MÜZİĞİ • SEZEN AKSU • SERTAP ERENER • TARKAN • ERKİN KORAY • ORTA DOĞU MÜZİĞİ • İBRAHİM TATLİSES • ORHAN GENCEBAY • FERDİ TAYFUR • MÜSLÜM GÜRSER • AUDREY HEPBURN • MAKEDON • BULGAR • İSKOÇ • SAFİYE AYLAR		• ŞAPKA • ELDİVEN • İSPANYOL PAÇA PANTOLON	

Tablo 11.

Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 4.Ünite Okuma metinlerinde (B2) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı

GENEL KÜLTÜR BİLGİSİ		GÜNLÜK YAŞAM	YAŞAM KOŞULLARI	KİŞİLERARASI İLİŞKİLER
• KAYSERİ • BELÇİKA • BRÜKSEL • İNGİLTERE • LONDRA • İSTANBUL • KONYA MEVLANA MÜZESİ • KONYA MEVLANA DERGAHI • OSMANLI DEVLETİ				
DEĞERLER İNANÇLAR VE DAVRANIŞLAR		BEDEN DİLİ	SOSYAL GELENEKLER	ADET OLMUŞ DAVRANIŞLAR (TÖRENSEL DAVRANIŞLAR)
• VETERİNER • DEVLET MEMURU • İNTERPOL • JOHN STONE • İSTANBUL DEPREMİ • TÜRK YETKİLİLER • BELÇİKA POLİSİ	• HAKİM • YARGIÇ • RESSAM • PİCASSO • KIRMIZI SAÇLI KADIN • ORHAN PAMUK • MEVLANA CELALEDDİN RUMİ • ŞARKICILAR • AVUKATLAR		• PERUK	• FESTİVAL • İMZA GÜNÜ • KONSERLER

Tablo 12.

Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 5. Ünite Okuma Metinlerinde (B2) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı

GENEL KÜLTÜR BİLGİSİ		GÜNLÜK YAŞAM	YAŞAM KOŞULLARI	KİŞİLERARASI İLİŞKİLER
• PERİ BACALARI • ALMANYA • KAPADOKYA BÖLGESİ • BADEN BADEN • TAC MAHAL • HİNDİSTAN • AGRA	• YAMUNA NEHRİ • NEW YORK • BLOOMİNGDALES • TÜRKİYE • DENİZLİ • AMERİKA • GRAND PRİZMA • YELLOW STONE NATIONAL PARK			• PRENSES • İMPARATOR
DEĞERLER İNANÇLAR VE DAVRANIŞLAR		BEDEN DİLİ	SOSYAL GELENEKLER	ADET OLMUŞ DAVRANIŞLAR (TÖRENSEL DAVRANIŞLAR)
• HRİSTİYANLIK • HİNT • TÜRK • ŞAH CİHAN • ERCÜMENT BANU BEGÜM • MÜMTAZ MAHAL • İRANLI • ASTROLOGLAR	• İMPARATOR CİHANGİR • ARİSTOKRAT • MİMAR SİNAN • İSA MEHMET ÇELEBİ • İSMAİL ÇELEBİ • NYU ÜNİVERSİTESİ • HEMŞİRE			• DÜĞÜN

Tablo 13.

Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabındaki 6.Ünite Okuma Metinlerinde (B2) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde Yer Alan Genel Kültür ve Sosyokültürel Bilgi Başlığındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak Kültürel Öğelerin Dağılımı

GENEL KÜLTÜR BİLGİSİ		GÜNLÜK YAŞAM	YAŞAM KOŞULLARI	KİŞİLERARASI İLİŞKİLER
• DNA • AMERİKA • TÜRKİYE • ESKİ YUNAN • ESKİ ROMA DÖNEMİ • TÜRKİYE	• ANADOLU • AVRUPA • ÇİN • BOLİVYA • PERU • MEKSİKA			• İMPARATOR
DEĞERLER İNANÇLAR VE DAVRANIŞLAR		BEDEN DİLİ	SOSYAL GELENEKLER	ADET OLMUŞ DAVRANIŞLAR (TÖRENSEL DAVRANIŞLAR)
• LEİCESTER ÜNİVERSİTESİ • GENETİK BİLİMCİLER • PROF. ALEC JEFFREY • HEMOFİLİ • RENK KÖRLÜĞÜ • DOWN SENDROMU • TÜRK	• KALITSAL HASTALIKLAR • KOZMONOT • ASTRONOT • ULUSLARARASI UZAY İSTASYONU • LİDYALILAR • İŞÇİ • AMERİKALI • FRANK MNCAMARA		• YOĞURT • AYRAN • İSKENDER KEBABI • ALİNAZİK KEBABI • DOMATES	

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Dil ile kültür birbirlerine dayalı olarak gelişen iki kavramdır. Bu noktada denilebilir ki Kültür bir dilin öğrenilmesindeki yegane güçtür dolayısıyla kültürün konumuz olan yabancılara Türkçe öğretiminin yapılmasındaki gücü yadsınamaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Hedef dil olarak seçilen Türkçenin yabancı uyruklu kişilere öğretilmesinde evrensel kültürün işletilmesi mühimdir fakat hedef kültür olan Türk kültürü de geniş kapsamlı bir biçimde öğretim materyali olan ders kitaplarında verilmelidir.

Çalışmamda Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Ders Kitaplarında (B1-B2) bu hususta incelediğim 289 cümle 449 kod ile Türk kültürüne ait birçok kültür ögesine yer verilmediği kültür öğelerinin dengeli dağılmadığı açıkça görülmektedir.

Uygun (2022)'un *Metropol Yayınları Tömer Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti (A1-A2) Ders Kitabının Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Bağlamında İncelenmesi* adlı yüksek lisans tezinde de benzer sonuçlar göze çarpmaktadır.

Bu noktada Özgat Tatan (2018) *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (A1-A2 Düzeyi)* adlı yüksek lisans tezinde görüşüme benzer biçimde şu ifadeyi kullanmıştır:

“Her iki kitap ele alındığında ders kitaplarında hedef kültür ve evrensel kültüre ait unsurlarla ilgili dengeli bir dağılımın olmadığı söylenebilir.”

Duran (2022) da *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Türkçe Öğreniyorum Seti (A1-A2 Düzeyi)* adlı yüksek lisans tezinde görüşüme paralel olarak şu cümleyi kurmuştur:

“Türkçe Öğreniyorum Seti A1 ve A2 düzeyi ders kitaplarına genel olarak bakıldığında incelendiğinde hedef kültür ve evrensel kültür öğeleri arasındaki dağılımın dengeli yapılmadığı görülmektedir.”

Yine bu hususta Yılmaz (2022)'ın *Yabancılara Kültür Aktarımı Açısından B1-B2,C1-C2 düzeyinde İstanbul Üniversitesi Kaynaklarının Değerlendirilmesi* adlı yüksek lisans tezindeki sonuç bölümündeki cümlesi yukarıda belirtilen görüşü destekler mahiyettedir.

“Evrensel kültüre ait öğeler üzerinde de yoğunlaşılması güzel bir durum olmasına rağmen hedef kültür olan Türk kültürüne ait bazı değerler üzerinde yeterince ağırlıklı durulmadığı için iki kültürü karşılaştırma olanakları da sınırlanmaktadır.”

İşçi (2012) de benzer bir görüştedir *Yeni Hitit Ders Kitabı'nın Dört Temel Dil Becerisi Ve Kültür Açısından İncelenmesi* adlı yüksek lisans tezinde Batı kültürüne ait metin içeriklerinin ağırlıkta olduğunu belirtmiş, Türk kültürünün yeterince tanıtılmadığı ve Türk kültürüne ait metinlerin niceliksel olarak az bulunduğu sonucuna varmıştır.

Çalışmanın veri sonuçları ve yukarıda belirtilen diğer çalışmalar ışığında yabancı uyruklu öğrenciler için ders kitaplarında kültür öğelerinin hem evrensel kültüre hem de hedef kültür olan Türk kültürüne hizmet ettiği görülmektedir ancak Türk kültürüne ait öğelerin okuma metinlerinde daha çeşitli ve sık verilmesi dil-kültür, hedef kültür-evrensel kültür ilişkisinin önemi bağlamında irdelenmelidir.

5.2. Sonuç ve Öneriler

Çalışmada Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitapları (B1-B2) kültür aktarımı açısından incelenmiştir.

Kültür aktarımı konusu, Diller İçin Avrupa Ortak Dil Çerçevesinde bulunan genel kültür bilgisi ve sosyokültürel bilgi başlığında bulunan yedi ölçüte (Günlük yaşam, Yaşam koşulları, Kişiler arası ilişkiler, Değerler, İnançlar ve davranışlar, Beden dili, Sosyal gelenekler, Âdet olmuş davranışlar) dayalı bir biçimde değerlendirilmiş, tematik cümleler ve tematik kodlar çıkarılmıştır.

B1 ve B2 kitaplarındaki tematik cümlelerin ünitelere göre, ünitelerde bulunan tematik cümlelerin tematik kodlara göre dağılım istatistikleri şu biçimdedir:

B1 kitabı 1.ünite Nasıl Bir Ev Arıyorsunuz? okuma metninde 7, Nereye Gideceğiz? okuma metninde 6, İkinci Vatanım Türkiye okuma metninde 11 toplam 24 kültür aktarımı bağlamındaki tematik cümle incelemeye tabi tutulmuştur.

B1 kitabı 2.ünite İş Hayatındaki Roller okuma metninde 4, Yoğurdun Steve Jobs'u okuma metninde 5, Meslek Seçimi okuma metninde 6, İlginç Meslekler okuma metninde 5 toplam 20 kültürel aktarım bağlamındaki tematik cümle incelemeye tabi tutulmuştur.

B1 kitabı 3.ünite Sağlıklı Yaşam Tavsiyeleri okuma metninde 6, Bulaşıcı Hastalıklardan Korunma Yolları okuma metninde 5, Obsesif Kompulsif Bozukluk Nedir? okuma metninde 5 toplam 19 kültürel aktarım bağlamındaki tematik cümle incelemeye tabi tutulmuştur.

B1 kitabı 4.ünite Okumanın Yaşı Yoktur okuma metninde 10, Herkes Aynı Şekilde mi Öğrenir? Okuma metninde 8, Dünyadan Eğitim Haberleri okuma metninde 8 Çıracılık okuma metninde 10 toplam 36 kültürel aktarım bağlamındaki tematik cümle incelemeye tabi tutulmuştur.

B1 kitabı 5.ünite Dilekler okuma metninde 4, Pişmanlıklarınızdan kurtulun okuma metninde 5, Şikayetim Var okuma metninde veriye rastlanmamış, Dilekler okuma metninde 7 toplam 16 kültürel aktarım bağlamındaki tematik cümle incelemeye tabi tutulmuştur.

B1 kitabı Farklı Kültürlerde Beden Dilleri okuma metninde 5, Göçebe Yaşam: Yörükler okuma metninde 10, Bir Dünya Festival okuma metninde 6, Misafir Kültürü okuma metninde 18 toplam 39 kültürel aktarım bağlamındaki tematik cümle incelemeye tabi tutulmuştur.

Böylelikle B1 kitabında toplam 154 kültürel aktarım bağlamındaki tematik cümle incelenmiştir.

Bu tematik cümlelerin içerik çözümlemeleri yapılmış ve kültürel aktarım bağlamında tematik kodları oluşturulmuştur buna göre B1 seviye kitabında 1.ünitte 24 cümleden 39,2.ünitte 20 cümleden 21, 3.ünitte 19 cümleden 38, 4.ünitte 36 cümleden 46,5.ünitte 16 cümleden 14,6.ünite 39 cümleden 53 tematik kod üretilmiştir. Bu veriler doğrultusunda B1 kitabında bulunan 6 üniteden toplam 211 tematik kod verisi alınmıştır.

B2 kitabı 1.ünite Turizmde Çekyat Yöntemi okuma metninde 3,Bavul Hazırlama Sanatı okuma metninde herhangi bir veriye ulaşılamamış, Meryem Ana Evi okuma metninde 17, Ünlü Gezginciler okuma metninde 13 toplamda 33 kültürel aktarım bağlamındaki tematik cümle incelemeye tabi tutulmuştur.

B2 kitabı 2.ünite Bilgisayarın Kısa Tarihi,6,Türkiye’de İnternet Erişimi ve Kullanımı okuma metninde 3, Havalı Ulaşım Araçları okuma metninde 5,Ulaşım Araçları okuma metninde 4 toplamda 18 kültürel aktarım bağlamındaki tematik cümle incelemeye tabi tutulmuştur.

B2 kitabı 3.ünite Geçmişten Günümüze Moda 5,Nasıl Besleniyoruz ? okuma metninde 2, Değişen Müzik okuma metninde 16, Çalgılar okuma metninde 6 toplamda 29 kültürel aktarım bağlamındaki tematik cümle incelemeye tabi tutulmuştur.

B2 kitabı 4.ünite Pardon Bir Yanlışlık Oldu okuma metninde 5, Hayatta Olmama Rağmen Resmen Ölüyüm okuma metninde 5, Kültür Sanat okuma metninde 3, Adalet Sistemi okuma metninde 5 toplamda 18 kültürel aktarım bağlamındaki tematik cümle incelemeye tabi tutulmuştur.

B2 kitabı 5.ünite Peri Bacaları okuma metninde 2, Tac Mahal okuma metninde 3,İlginç İcatlar okuma metninde 9, Ünlü Kaplıcalar okuma metninde 5 toplamda 19 kültürel aktarım bağlamındaki tematik cümle incelemeye tabi tutulmuştur.

B2 kitabı 6.ünite DNA Testinin Sınırları Nelerdir okuma metninde 3, Uzayda Hayat Nasıl? okuma metninde 1,Geçmişten Günümüze Para okuma metninde 6, Yiyecekler

Hakkında Bilmediklerimiz okuma metninde 8 toplamda 18 kültürel aktarım bağlamındaki tematik cümle incelemeye tabi tutulmuştur.

Böylelikle B2 kitabında toplam 135 kültürel aktarım bağlamındaki tematik cümle incelenmiştir.

Bu tematik cümlelerin içerik çözümlemeleri yapılmış ve kültürel aktarım bağlamında tematik kodları oluşturulmuştur buna göre B2 seviye kitabında 1.ünitde 33 cümleden 52,2.ünitde 18 cümleden 29, 3.ünitde 29 cümleden 62, 4.ünitde 18 cümleden 29,5.ünitde 19 cümleden 33,6.ünite 18 cümleden 33 tematik kod üretilmiştir. Bu veriler doğrultusunda B2 kitabında bulunan 6 üniteden toplam 238 tematik kod verisi alınmıştır.

Yukarıda belirtilen veriler ışığında Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitaplarından (B1-B2) toplam 289 tematik cümle, 449 tematik kod verisi elde edilmiştir.

Kültür Sanat Yayınevi Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitaplarında (B1-B2) kültür aktarımı öğelerinin dengeli dağılım göstermediği kodlar doğrultusunda tespit edilmiştir.

B1 kitabında 1.ünitde; GKB 16, GY 7, YK 9, Kİ 0, DEĞ 2, BED 0, SOS 5, ADT 0

B1 kitabında 2.ünitde; GKB 7, GY 0, YK 0, Kİ 0, DEĞ 13, BED 0, SOS 1, ADT 0

B1 kitabında 3.ünitde; GKB 1, GY 1, YK 0, Kİ 0, DEĞ 36, BED 0, SOS 0, ADT 0

B1 kitabında 4.ünitde; GKB 10, GY 0, YK 0, Kİ 0, DEĞ 35, BED 1, SOS 0, ADT 0

B1 kitabında 5.ünitde; GKB 5, GY 3, YK 0, Kİ 0, DEĞ 4, BED 0, SOS 2, ADT 0

B1 kitabında 6.ünitde; GKB 16, GY 0, YK 0, Kİ 4, DEĞ 11, BED 6, SOS 5, ADT 3

B2 kitabında 1.ünitde; GKB 24, GY 0, YK 0, Kİ 0, DEĞ 25, BED 0, SOS 0, ADT 3

B2 kitabında 2.ünitde; GKB 20, GY 0, YK 0, Kİ 0, DEĞ 9, BED 0, SOS 0, ADT 0

B2 kitabında 3.ünitde; GKB 10, GY 0, YK 0, Kİ 0, DEĞ 49, BED 0, SOS 3, ADT 0

B2 kitabında 4.ünitde; GKB 9, GY 0, YK 0, Kİ 0, DEĞ 16, BED 0, SOS 1, ADT 3

B2 kitabında 5.ünitde; GKB 15, GY 0, YK 0, Kİ 2, DEĞ 15, BED 0, SOS 0, ADT 1

B2 kitabında 6.ünitde; GKB 12, GY 0, YK 0, Kİ 1, DEĞ 15, BED 0, SOS 5, ADT 0

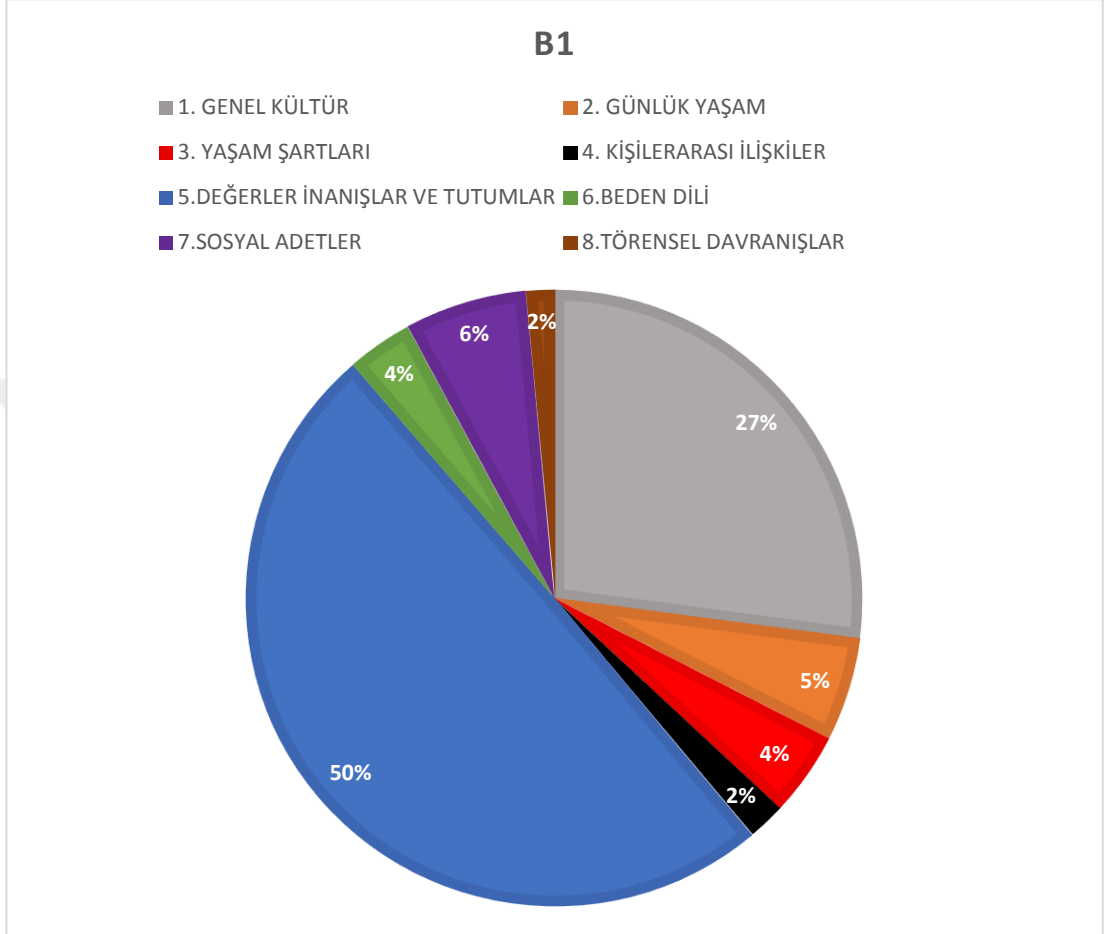
Tablo 14.

Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi Genel Kültür Bilgisi Ve Sosyokültürel Bilgi Kapsamındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak B1 ve B2 Kitabında Verilen Kodların Sayısal Dağılım Tablosu

	GKB	GY	YK	Kİ	DEĞ	BED	SOS	ADT	Toplam
B1 Kitabı	55	11	9	4	101	7	13	3	203
B2 Kitabı	90	0	0	3	129	0	9	7	238
Toplam	145	11	9	7	230	7	22	10	441

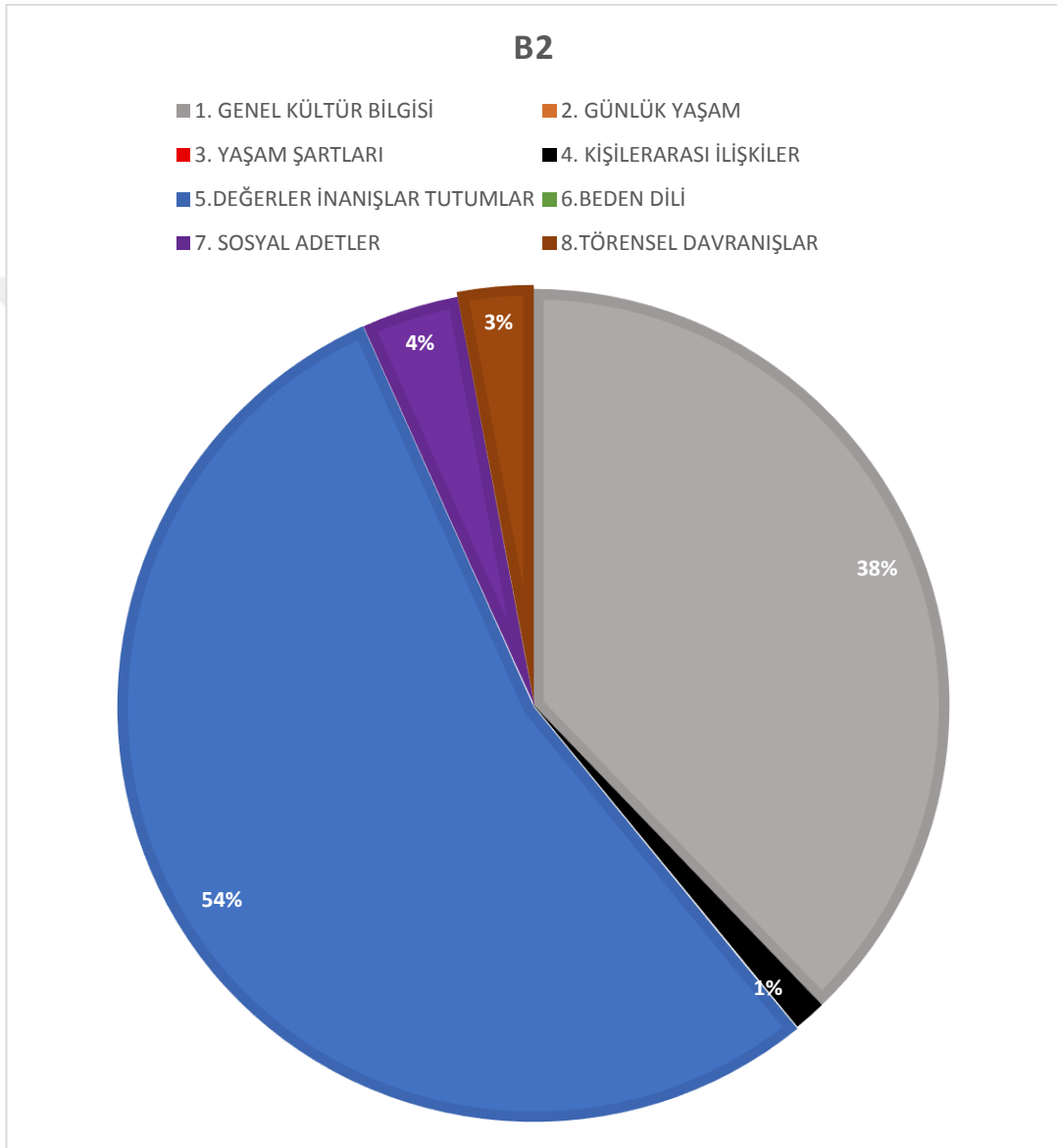
Şekil 1.

Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi Genel Kültür Bilgisi Ve Sosyokültürel Bilgi Kapsamındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak B1 Kitabında Verilen Kodların Dağılımı

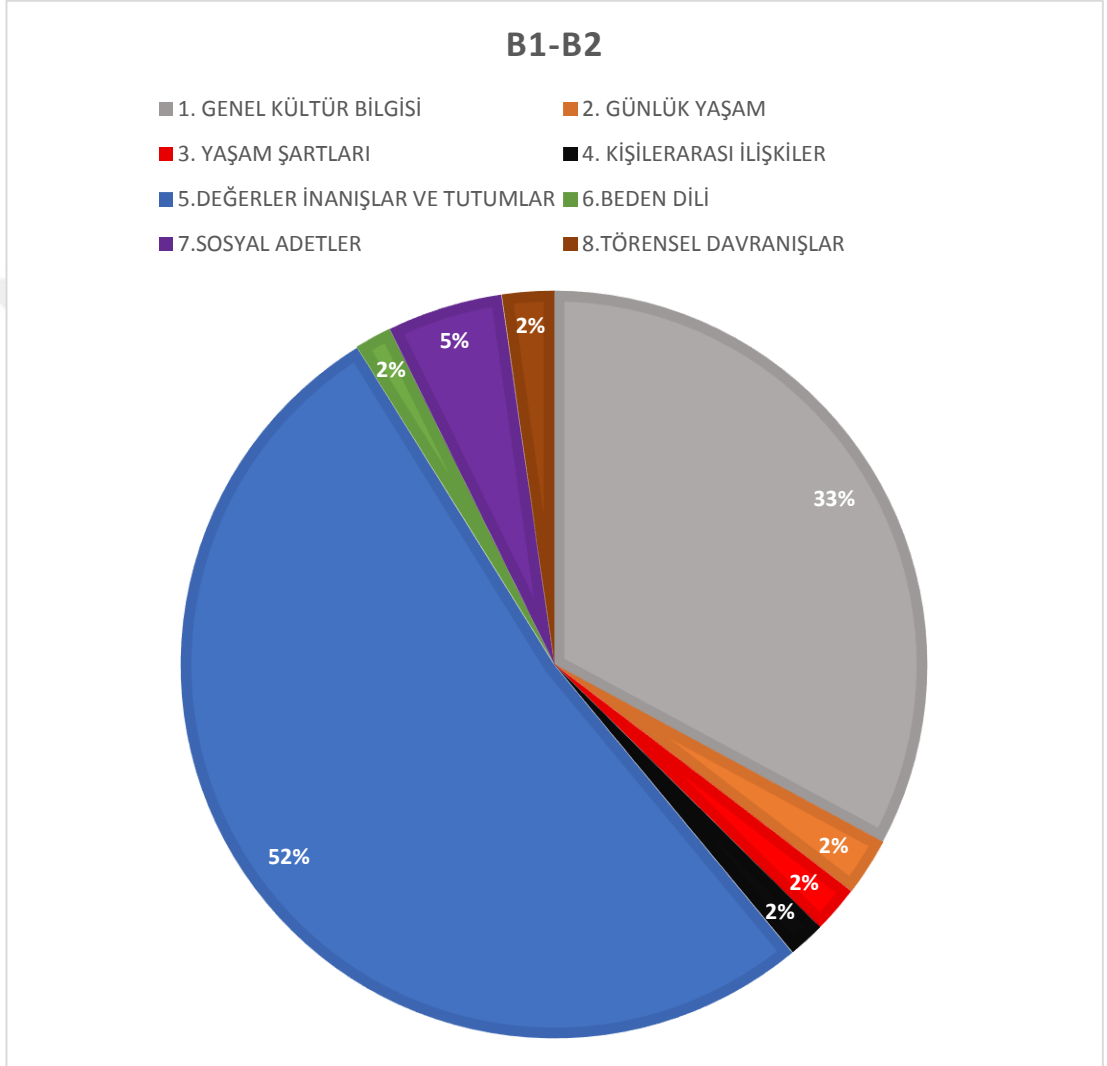
Şekil 2.

Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi Genel Kültür Bilgisi Ve Sosyokültürel Bilgi Kapsamındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak B2 Kitabında Verilen Kodların Dağılımı

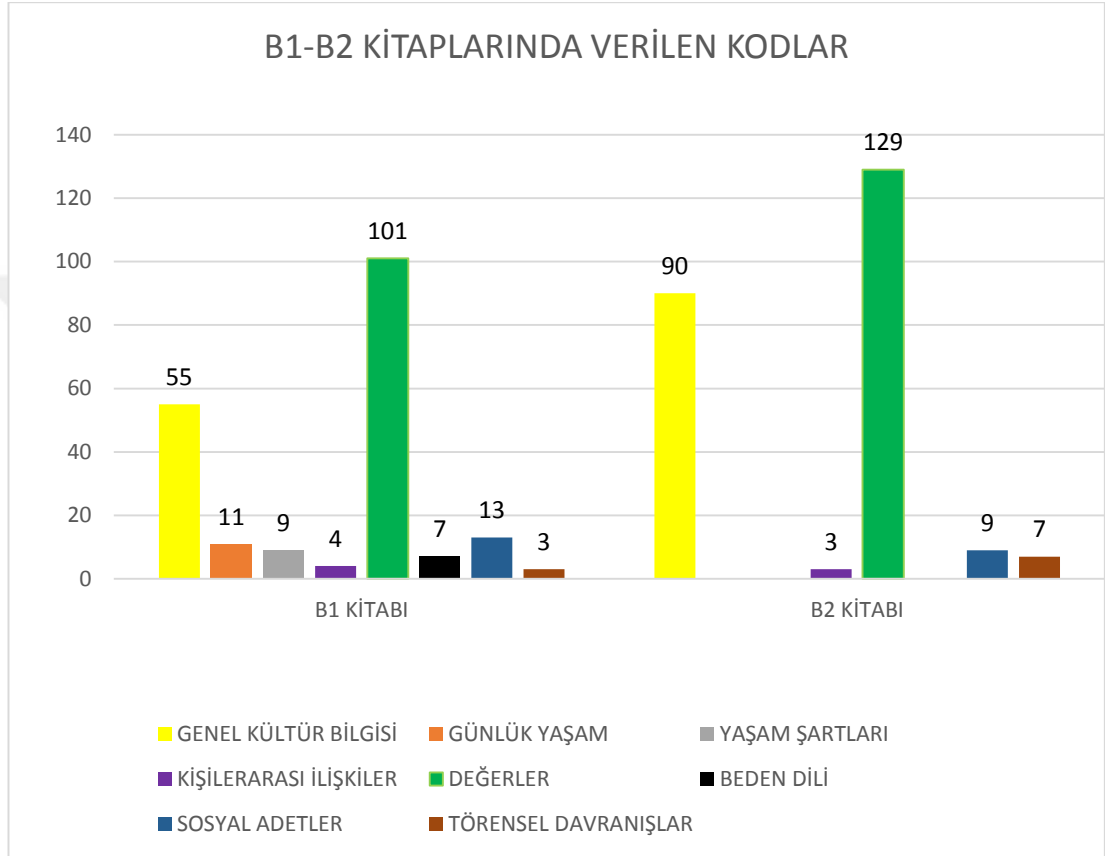
Şekil 3.

Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi Genel Kültür Bilgisi Ve Sosyokültürel Bilgi Kapsamındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak B1 B2 Kitaplarında Verilen Kodların Dağılımı

Şekil 4.

Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi Genel Kültür Bilgisi Ve Sosyokültürel Bilgi Kapsamındaki Yedi Esasa Dayalı Olarak B1 B2 Kitaplarında Verilen Kodların Dağılımı

Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi genel kültür bilgisi ve sosyokültürel bilgi kıstasları kapsamında B1 kitabında en çok yer verilen kültür aktarım ögesi kodu 101 ile “Değerler, İnanışlar ve Tutumlar”, en az yer verilen kültür aktarım ögesi kodu 3 ile “Adetler” olarak tespit edilmiştir.

Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi genel kültür bilgisi ve sosyokültürel bilgi kıstasları kapsamında B2 kitabında en çok yer verilen kültür aktarım ögesi kodu 129 ile “Değerler, İnanışlar ve Tutumlar”, yer verilmeyen kültür aktarım öğeleri kodları ise “Günlük Yaşam, Yaşam Koşulları, Kişilerarası İlişkiler ve Beden Dili” olarak tespit edilmiştir.

Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi genel kültür bilgisi ve sosyokültürel bilgi kıstasları kapsamında B1-B2 kitaplarında en çok yer verilen kültür aktarım ögesi kodu 230 ile “Değerler

„İnanışlar ve Tutumlar” en az yer verilen kültür aktarım öğeleri kodları ise “Kişilerarası İlişkiler ve Beden Dili” olarak tespit edilmiştir.

Çalışmanın sonuçlarından yola çıkarak yabancı uyruklu öğrenciler için önemli bir ders materyali olan ders kitaplarında Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi genel kültür bilgisi ve sosyokültürel bilgi kıstasları kapsamında kültür öğelerinin dağılımı üzerinde dikkatle durulması önem arz etmektedir.

Aksi durumda kültürün varlık sebebi ve taşıyıcısı olan dilin öğretilmesi hususundaki bazı unsurların göz ardı edilmesi eksik yanların kalmasına sebep olabilir.

Bu bağlam temelinde adetler, törensel davranışlar, yaşam şartları, kişiler arası ilişkiler incelenen iki kitapta da çok az sayıda verilmiştir. Bilhassa bu kültür başlıkları üzerinden kitabın yeniden yapılandırılması isabetli olacaktır.

Yine aynı bağlam temelinde beden dilinin toplumsal kültürdeki anlam değerleri konusu üzerinden okuma metinlerinde daha sık işlenmesi hedef kültüre ve dil kullanımına ait önemli bir ögenin verilmesi anlamına gelecek ve bu kavram hedef dilin ve kültürün içselleşmesi hususuna da katkı sağlayacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nde hedef dil olarak Türkçeyi öğrenecek olan bireylerin yakın geçmişte ve günümüzdeki sosyal olaylara günlük yaşam ve değerler kıstasları doğrultusunda vakıf olması da önemlidir. Çünkü kültürümüz ile ilgili güncel detay bilgilere karşı oluşabilecek bir yoksunluk dilin aktüel rotası bağlamında sıkıntılara sebep olabilir.

Örneğin bu çalışmada incelenen iki kitapta da ülkemiz vatandaşlarının millî şuuruna verdiği hassasiyet üzerinde hiç durulmadığı; bu bağlamda Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi sosyokültürel bilgi kapsamında ülkemizin kuruluş aşamasından bu yana geçirdiği birçok badirenin, bayrak ve vatan kavramlarının günlük yaşam başlığı ulusal bayramlar alt başlığı, değerler, inanışlar tutumlar başlığı tarih, ideolojiler, ulusal kimlik alt başlıkları üzerinden okunabileceği önerisi verilmiştir. Bu bağlam üzerinde durulmaması, yabancı uyruklu öğrencilerin Türk kültürüne yabancı kalmasına sebebiyet verebilir ve bulunulan ülkeye dilsel, kültürel uyum konusunda sorun teşkil edip içinde yaşadığı toplumun norm değerlerine uzak kalmasına neden olabilir..

. Bu noktada Diller İçin Avrupa Ortak Çerçevesi sosyokültürel bilgi kapsamında değerler, inanışlar ve tutumlar başlığı tarih; özellikle ikonlaşmış tarihi kişi ve olaylar alt başlığı altında değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, E. (2018) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı: (A1-A2 Düzeyi). Yüksek Lisans Tezi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akalın, Ş. (2011). Türkçe Sözlük. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları
- Aksan, Doğan, Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Dilbilim 1), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1987.
- AOÇ, (2013). Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi. Öğrenim, Öğretim ve Değerlendirme. (Çev. Nakipoğlu B. , Çıkar M., Genç A., Atalay C.).
- Aslan, Y. (2008). Yabancı Dil Eğitiminde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar. Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi Ulusal Kongresi Bildiriler (Gazi Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, Editörler: S. Ağildere ve N. Ceviz): 118-123. Ankara.
- Bakıner-Çekin, A. , & Çalışkan, H. (2020). Language and Culture. Language Teaching and Educational Research (LATER), 3(1), 163-175.
- Barın, E. (2004). Yabancılar Türkçe Öğretiminde İlkeler. Türkiyat Araştırmaları Dergisi. 1, 19-30.
- Barın, E. (2008). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Nasreddin Hoca Fıkralarının Yeri, Türk Yurdu, 255, 61-63.
- Bayraktar, F. (2015) Yabancılar Türkçe Öğretiminde Faydalanılan Kitapların Kültürel Unsurların Aktarımı Açısından Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bölükbaş, F. ve Keskin, F. (2010). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metinlerin Kültür Aktarımındaki İşlevi. Turkish Studies. 5(4), 221-235.
- Caferoğlu, A. (2000). Türk Dili Tarihi I-II. İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Cef (2001). Commoneuropean Framework of Reference for Language, Learning, Teaching, Assesment. Cambridge Universitypress, Cambridge.

Council of Europe (2001). Common European Framework of Reference for Languages (CEFR): Learning, Teaching, Assessment, Modern Language Division, Strasbourg.

Çelik, O. T. (2020). Kültürel Çeşitlilik Ve Eğitim.

Çoban, B. (2023) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Setindeki Kültür Aktarımının Deyim Ve Atasözleri Açısından İncelenmesi: Türkçenin Kapıları Seti Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Dağdeviren, İ. (2019) Yabancılar Türkçe Öğretiminde Efsane Türü Metinlerden Hareketle Kültür Aktarımının Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi , Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Demirel, Ö. (2007). Yabancı Dil Öğretimi. Ankara: Pegem Akademi.

Doğan, G. (2016) Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 Seviyesi Ders Kitaplarındaki Metinlerin Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Duran, K. (2022) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Türkçe Öğreniyorum Seti (A1-A2 Düzeyi). Yüksek Lisans Tezi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Göçer, A. , "Dil Kültür İlişkisi ve Etkileşimi Üzerine," Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi, pp.50-57, 2012

Gülle, Z. (2019) Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımının Başka Bir Boyutu:Ders Kitaplarının Cinsiyet Tercih Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Günay, D. (1995). Roman Çözümlemesine Toplum-Dilbilimsel Bir Yaklaşım. Dil Dergisi, 35, s.9.

Güvenç, B. (2002). Kültürün Abc'si. İstanbul: 2. Baskı, Yapı Kredi Yayınları.

İşcan, A. (2007), Dil ve Ana Dil Olarak Türkçe Üzerine. Erciyes Dergisi. 30.5-6.

- İşcan, A. (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Önemi. Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi, 4, 29-36.
- İşçi, C. (2012). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan “Yeni Hitit” Ders Kitabının Dört Temel Dil Becerisi ve Kültür Açısından İncelenmesi.
- Jiang, W. (2000). “The Relationship Between Culture and Language”, ELT Journal, 54(4): 328-334.
- Karakuş, İ. (2006). Atatürk Dönemi Eğitim Sisteminde Türkçe Öğretimi. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karasar, N. (2005). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Yayın Dağıtım.
- Keskin, F. (2010) Yetişkinlere Yönelik Yabancı Dil Olarak Türkçe Derslerinde Yazınsal Metinlerle Kültür Aktarımı. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kocataş-Türkcü, G. (2022) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanmaya Yönelik Bilgisayar Destekli Kültür Aktarımı Materyal Seti Çalışması. Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Melanlıoğlu, D. (2008) Kültür Aktarımı Açısından Türkçe Öğretim Programları. Eğitim ve Bilim Dergisi 33(150): 64-73.
- Melanlıoğlu, D. (2013), Kültürlerarası İletişim Odaklı Yaklaşım, Yabancılarla Türkçe Öğretimi El Kitabı, Ankara: Grafiker Yayınları: 129-134.
- Nayır, F. (Ed.), Kültürel Değerlere Duyarlı Eğitim. (ss.1-51). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özgat Tatan, O. (2018) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (A1-A2 Düzeyi). Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özkan, U. (2021). Eğitim Bilimleri Araştırmaları İçin Doküman İnceleme Yöntemi. Ankara: Pegem Akademi.
- Richards, J. C. ve Schmidt, R. (2002). Longman Dictionary of Language Teaching & Applied Linguistics, Longman.

- Sever, P. (2019) Yeni Hitit Dil Öğretim Seti ile Yedi İklim Dil Öğretim Setinin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültür Aktarımı Açısından Karşılaştırılması. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Şahin, Veysel (2014). Bilge Kadının Aynadaki Yüzü (Halide Edip Adıvar'ın Romalarında Yapı ve İzlek),Ankara: Akçağ Yay.
- Tapan, N. (1995). Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Yeni Bir Yöneliş: Kùltürlerarası-Bildirişim-Odaklı Yaklaşım. Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi IX. İstanbul: Edebiyat Fakùltesi Basımevi. s.149-167.
- Tatan, O. (2018) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (A1-A2 Düzeyi). Yüksek Lisans Tezi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- TDK Türkçe Sözlük, 2020, 132.
- Thompson, L. (2017). Mother Tongue. M. Byram ve A. Hu (Ed.). Routledge Encyclopedia of Language Teaching and Learning. (ss. 474-476). Routledge Taylor & Francis Group.
- Titiz, T. (1998). Ezbersiz eğitim yol haritası. İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Tomalin, B. ve Stempleski, S. (1993). Cultural Awareness. Oxford University Pres.
- Tural, S. (1988). Kültürel Kimlik Üzerine Düşünceler. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- Uygun, M. (2022) Metropol Yayınları TÖMER Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti (A1-A2) Ders Kitabının Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Bağlamında İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Uygur, N. (2013). Kültür Kuramı. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Ülker, N. (2007) 'Hitit Ders Kitapları' Örneğinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Sürecine Çözümleyici Ve Değerlendirici Bir Bakış. Yüksek Lisans Tezi , İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Varış, F. (1994). Eğitimde Program Geliştirme Teori Ve Teknikleri. Ankara: Alkım Kitapçılık Yayıncılık.

Yeşilyurt Turgut, E. (2019) Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımında Nasreddin Hoca Fıkralarının B2 Seviyesinde Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2021). Sosyal Bilimlerde Bilimsel Araştırma Yöntemleri (12. Bas.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, B. (2022) Yabancılara Kültür Aktarımı Açısından B1-B2,C1-C2 Düzeyinde İstanbul Üniversitesi Kaynaklarının Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yolcu, M. (2002). Dil: İşlevi, Çeşitleri Ve Alanları Bağlamında Kavramsal Bir İnceleme. Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi.4.67-96.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

https://culturalrights.net/descargas/drets_culturals401.pdf

<https://doi.org/10.35207/later.724966>

[https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=vVNzTGHHjHu3WMTox](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=vVNzTGHHjHu3WMToxQrbOCdbK6E3Ary8tzJ3WN11XHQSL1ZdU8hZf3Wvha7adresindenalinm)

[QrbOCdbK6E3Ary8tzJ3WN11XHQSL1ZdU8hZf3Wvha7adresindenalinm](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=vVNzTGHHjHu3WMToxQrbOCdbK6E3Ary8tzJ3WN11XHQSL1ZdU8hZf3Wvha7adresindenalinm)

[ıştır](#)

EKLER

EK 1.

ÖĞRENCİNİN AKADEMİK ÖZGEÇMİŞİ

Kişisel Bilgiler			
Adı ve Soyadı	Onur ÇOBAN		
E-postası/Web Sayfası			
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce		
Uzmanlık Alanı	Türkçe Öğretimi		
Öğrenim Bilgileri			
	Üniversite	Bölüm	Yıl
Lisans	Dokuz Eylül Üniversitesi	Türkçe Öğretmenliği	2021
Tez Başlığı	Kültür Sanat Basımevi İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarının (B1-B2) Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi		
Tez Danışmanı	Doç.Dr Mehmet AKKAYA		
Akademik Eserler			
(Makale, kitap, kitap bölümü, bildiri, poster, sergi, konser vb. eserlerden kaynakça yazım kurallarına göre en fazla 10 eser yazılmalıdır.) Tezden üretilen yayınlar * ile işaretlenmelidir.			
Alanıyla İlgili Bilimsel Kuruluşlara Üyelikler			
Alanıyla İlgili Aldığı Ödüller			
1- Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü Aşkınan Koşan Yorulmaz İmiş 15 Temmuz Konulu Şiir Yarışması Birincilik Ödülü 2-Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü Türkiye Yüzyılıının Kahramanları 15 Temmuz Konulu Şiir Yarışması İkincilik Ödülü			

